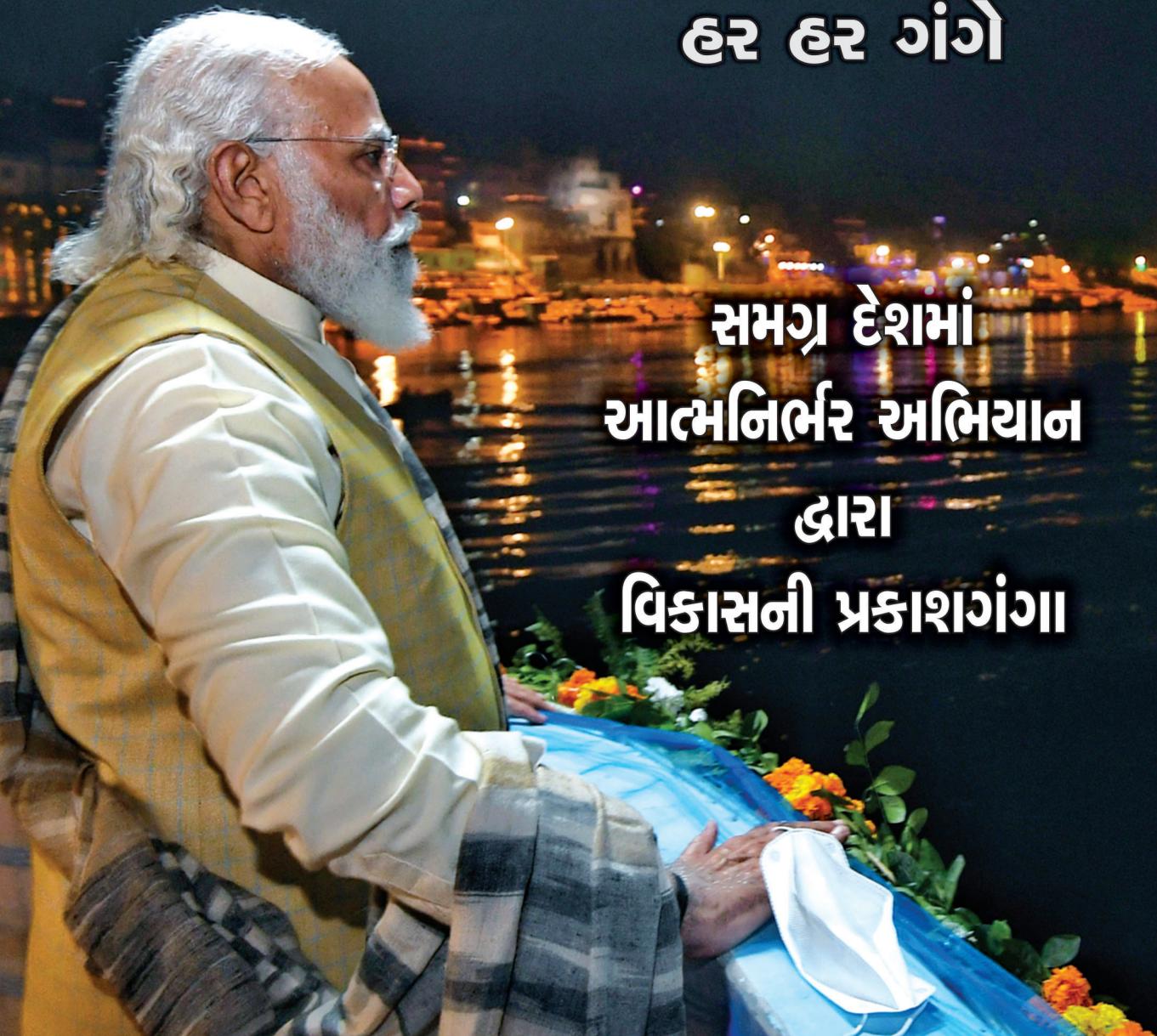

मनोगत

ਹਰ ਹਰ ਗੁੰਗੇ

ਸਮਗ੍ਰੇ ਦੇਸ਼ਮਾਂ
ਆਤਮਨਿਭਰ ਅਭਿਆਨ
ਛਾਰਾ
ਵਿਕਾਸਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਗੁੰਗਾ॥

ભારતીય જનતા પાર્ટી ગુજરાત પ્રદેશ પ્રમુખ શ્રી સી. આર. પાટીલ હારા
મિશન ૧૮૨ની રણનીતિના ભાગથ્રે પેજ પ્રમુખ અને પેજ સમિતિ
અભિયાન અંતગત ગુજરાતના દરેક ભુથના દરેક મતદાર પેઈજ પર
પેજ સમિતિ બનાવવાનું કાર્ય શરૂ કરવામાં આવ્યું છે. તેની શરદાત
પ્રદેશ અધ્યક્ષ શ્રી સી. આર. પાટીલે પોતે કરી દૃષ્ટાંત જેસાડી
સમગ્ર રાજ્યના કાર્યકરોને પ્રેરણા આપી કટિબદ્ધ બનવા સંદેશ આપ્યો

ભારતીય જનતા પાર્ટી - સુરત મહાનગર	
વિધાનસભા : અઝૂલા	દ્વારા નંબર: ૫૪
	વોક્સ: ૨૦-૫૪૩૬૨૧- અઝૂલા-૨૦૧૩૧૫૫૧
<p>પેજ પ્રમુખનું નામ: પારીલ બન્દુકાંત વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: B+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૭૨૨૫૫૫૪ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૮૮૮૨૪૨ જન્મ તારીખ: ૧૫-૦૩-૧૯૮૫ લગ્ન તારીખ: ૦૫-૦૪-</p>	
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: O+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૪૩૩૯૯૭ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૩૨૬૮૨૨ જન્મ તારીખ: ૨૫-૦૭-૧૯૭૯ લગ્ન તારીખ: ૨૯-૦૪-૨૦૦૩</p>
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: A+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૪૦૪૦૪૦૦૦ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૨૯૩૮૨૪૯ જન્મ તારીખ: ૨૨-૦૪-૧૯૮૦ લગ્ન તારીખ: ૪-૧૨-૨૦૧૬</p>
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: A+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૪૦૪૦૪૦૦૦૦૨૨૨ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૨૯૩૮૨૪૯ જન્મ તારીખ: ૨૨-૦૪-૧૯૮૦ લગ્ન તારીખ: ૨૯-૦૪-૧૯૮૫</p>
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: O+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૭૯૮૭૭૪૪૫૫૫ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૨૯૩૮૨૪૯ જન્મ તારીખ: ૦૨-૦૯-૧૯૮૮ લગ્ન તારીખ: —</p>
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: O+ મોબાઇલ નંબર: ૮૨૭૯૮૭૭૪૪૫૫૫ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૨૯૩૮૨૪૯ જન્મ તારીખ: ૦૨-૦૯-૧૯૮૮ લગ્ન તારીખ: —</p>
	<p>પેજ કમિટીનું નામ: પારીલ વિઠ્ઠલાલ વિઠ્ઠલાલ સરનામું: ૩૩-૪૪, રિચર્ડિંગ સ્ટીમાન્ડી, લાલદુરી, સુરત. પાલા નં.: ૩૪ મતદાર યાદી ક્રમાં: ૧૦૫૬ નેટ ગ્રુપ: — મોબાઇલ નંબર: ૮૨૭૯૮૭૭૪૪૫૫૫ આધાર નંબર: ૪૩૪૫૯૨૯૩૮૨૪૯ જન્મ તારીખ: ૦૪-૧૨-૧૯૮૮ લગ્ન તારીખ: ૦૫-૧૨-૨૦૧૬</p>

તંત્રીસ્થાનેથી

કાશી અવિનાશી

મિય કાર્યકર્તા બંધુ/મહિની,

નમસ્કાર.

આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે માન. શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી ગુજરાત રાજ્યના મુખ્યમંત્રી હતા ત્યારથી જ સાંસ્કૃતિક ધરોહર સાથેના વિકાસના મહિની રહ્યા છે. અને પ્રધાનમંત્રી બન્યા પછી સમગ્ર દેશમાં આ પ્રકારના વિકાસને તેજ ગતી આપી છે. કાશીને પણ સાંસ્કૃતિક ધરોહરના વિકાસની એક નવી વિશેષ ઓળખ પ્રાપ્ત થઈ રહી છે. સૌથી વધારે આનંદ અને ગૌરવની બાબત એ છે કે, પ્રાચીન અને આધ્યાત્મિક શ્રદ્ધાનું કેન્દ્રભિંદુ સમું ભગવાન કાશી વિશ્વનાથનું મંદિર અને સંકુલ આધુનિક વિકાસ સાથે પુનઃ દૈદીઘ્યમાન થઈ રહ્યું છે. આજુબાજુનાં દબાણો, મકાનો અને અડચણરૂપ બંધનોને સમલાવટથી દૂર કરીને સમગ્ર સંકુલને એક નવું સ્વરૂપ આપવામાં આવી રહ્યું છે.

આપણે જાણીએ છીએ કે અગાઉ તો મંદિર સુધી પહોંચવું જ તકલીફોવાળું હતું. તેના સ્થાને આજે એક આખા ‘કોન્ટોર’નું નિર્માણ કરીને મંદિરથી ગંગાધાટ સુધી સીધું જ જઈ શકાય તેવું સુંદર વિકાસકાર્ય થયું છે. કાશી વિશ્વનાથ મંદિરથી સીધો જ ગંગાધાટ હવે જોડાઈ ગયો છે. ‘શિવ અને ગંગા’ના આ સંગમ-સ્થળ દ્વારા તેની દિવ્યતા અને ભવ્યતા ખરા અર્થમાં ડાખી થઈ છે, પ્રત્યેક હિંદુસ્તાની મન અહીં આવીને આપોઆપ જ બોલી ઊઠશે કે - હર હર ગંગો - હર હર ગંગો.

મારી દણિએ અચોદ્યામાં રામમંદિરના ભવ્ય નિર્માણના સમકાલીન સમયમાં કાશીમાં ભગવાન વિશ્વનાથ મંદિરના પરિસરનું આ ભવ્ય નિર્માણ દેશની સંસ્કૃતિનું શ્રેષ્ઠ પ્રગાઠિકરણ તો છે જ, સાથે સાથે મુગલકાળની માનસિક ગુલામીની બીમારીમાંથી મુક્તિની આ દેશના દંભી બિનસાંપ્રદાયિકો માટેની કદાચ આ છેલ્લી તક અને શીખ પણ છે.

મારી દણિએ માન. શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં થઈ રહેલાં કાશીનાં વિકાસકાર્યો દ્વારા બનારસ ખરા અર્થમાં દેશની આધ્યાત્મિક રાજ્યાનીની પોતાની પુરાણી ઓળખ પુનઃ પ્રાપ્ત કરી રહ્યું છે ત્યારે આવો, આપણે સૌ પણ ભારતમાતા પ્રત્યેના સ્વદેશ, સ્વધર્મ અને સંસ્કૃતિના નભ્ર ઉપાસક બનીને આત્મગોરવનો જયદ્યોષ કરીએ.

વંદે માતરમ્.

- સુરેન્દ્ર પટેલ

પત્રવ્યવહાર કાર્યાલય

મનોગત પાક્ષિક

ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત પ્રદેશ

દીનદાયાણ ભવન, જે. પી. ચોક,

ખાનપુર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧

ફોન : ૦૭૯-૨૫૫૦૪૫૨૨

E-mail : manogat.1980@gmail.com

તંત્રી મુદ્રક પ્રકાશક :

સુરેન્દ્રભાઈ મોદીલાલ પટેલ ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત વતી ગુજરાત ઓફ્સેટ પ્રા. લિ., ‘ઓફ્સેટ હાઉસ’ સ્ટેશન રોડ, વટવા, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૪૦ ખાતે છાપાવી ભારતીય જનતા પાર્ટી-ગુજરાત પ્રદેશ કાર્યાલય, દીનદાયાણ ભવન, જે. પી. ચોક, ખાનપુર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૧થી પ્રગત કર્યું.

Editor : Printer : Publishers :

Surendrabhai Motilal Patel on behalf of Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh Printed at Gujarat Offset Pvt. Ltd., ‘Offset House’, Station Road, Vatva, Ahmedabad and Published from Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh J. P. Chowk, Khanpur, Ahmedabad-380001

કાર્શી અવિનાશી

ભલે સરહદો પર ઘૂસણખોરીના પ્રયાસો હોય, વિસ્તારવાદી તાકાતોનું દુઃસાહસ હોય કે પછી
દેશની અંદર દેશને તોડવાનો પ્રયાસ કરનારી બ્યૂહરચનાઓ હોય, ભારત આજે
બધાનો જવાબ આપી રહ્યું છે અને જડભાતોડ જવાબ આપી રહ્યું છે

હર હર મહાદેવ! હર હર મહાદેવ! હર હર મહાદેવ!
કાર્શી કોટવાલની જ્યા! માતા અશ્રપૂર્ણાની જ્યા! મા
ગંગાની જ્યા!

જો બોલે સો નિહાલ, સત શ્રી અકાલ! નમો બુદ્ધાય!
તમામ દેશવાસીઓને કાર્તિક પૂર્ણિમા દેવદિવાળીની
હાર્દિક શુભકામનાઓ! તમામને ગુરુ નાનક દેવજીના
પ્રકાશપર્વની પણ ખૂબ-ખૂબ શુભેચ્છાઓ!

કાર્શીના ઘાટ આમ પણ દિવ્યમાન જ છે
આ જ તો મારી અવિનાશી કાર્શી છે

કોરોનાકાળમાં ભલે ઘણું બધું બદલાઈ ગયું છે પરંતુ
કાર્શીની આ ઊર્જા, કાર્શીની આ ભક્તિ, આ શક્તિ તેને કોઈ
થોડી બદલી શકવાનું હતું? સવારથી જ કાર્શીવાસી સ્નાન,
ધ્યાન અને દાનમાં લાગેલા રહ્યા છે. કાર્શી આમ જ જીવંત
છે. કાર્શીની ગલીઓ આમ જ ઊર્જાથી સભર છે. કાર્શીના

**દેશ હવે ગરીબી, અન્યાય અને
ભેદભાવના અંધકાર વિરુદ્ધ પણ
પરિવર્તન માટે પરિવર્તનનાં
દીવડાઓ પ્રગટાવી રહ્યું છે**

ઘાટ આમ પણ દિવ્યમાન જ છે. આ જ તો મારી અવિનાશી
કાર્શી છે.

સાથીઓ, મા ગંગાના સાંનિધ્યમાં કાર્શી પ્રકાશનો ઉત્સવ
ઉજ્વળી રહી છે અને મને પણ મહાદેવના આશીર્વાદ વડે આ
પ્રકાશગંગામાં ડૂબકી લગાવવાનું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત રહ્યું છે.
આજના દિવસે મને કાર્શીના છ લેન હાઈવેના લોકપર્ષે
કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહેવાનો અવસર પણ મળ્યો. સાંજે
દેવદિવાળીનાં દર્શન કરી રહ્યો છું. અહીંથા આવતા પહેલાં
કાર્શી વિશ્વાનાથ કોરિડોરમાં પણ જવાનો અવસર મને મળ્યો
અને હમણાં રાત્રે હું સારનાથ લેસર શોનો પણ સાક્ષી બનવાનો
છું. હું તેને મહાદેવના આશીર્વાદ અને આપ સૌ
કાર્શીવાસીઓનો વિશેષ સ્નેહ માનું છું.

**૧૦૦ વર્ષ કરતાં પણ પહેલાં માતા અશ્રપૂર્ણાની
જે મૂર્તિ કાર્શીમાંથી ચોરાઈ ગઈ હતી તે
હવે પાછી પોતાના ઘરે પરત ફરી રહી છે**

સાથીઓ, કાર્શી માટે આ એક બીજો પણ વિશેષ અવસર
છે! તમે સાંભળ્યુ હશે, ગઈકાલે મન કી બાતમાં પણ મેં તેનો
ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને હમણાં યોગીજીએ પણ ખૂબ તાકાત
સાથે ભરેલા અવાજમાં તે વાતનો પુનરુચ્ચાર કર્યો છે. ૧૦૦
વર્ષ કરતાં પણ પહેલાં માતા અશ્રપૂર્ણાની જે મૂર્તિ કાર્શીમાંથી
ચોરાઈ ગઈ હતી તે હવે પાછી પોતાના ઘરે પરત ફરી રહી છે.
માતા અશ્રપૂર્ણા ફરી એકવાર પોતાના ઘરે પાછાં ફરી રહ્યા છે.
કાર્શી માટે આ બહુ મોટા સૌભાગ્યની વાત છે. આપણાં દેવી-

દેવતાઓની આ પ્રાચીન મૂર્તિઓ, આપણી આસ્થાના પ્રતીકની સાથે જ આપણી અમૃત્ય વિરાસત પણ છે. એ વાત પણ સાચી છે કે આટલો પ્રયાસ જો પહેલાં કરવામાં આવ્યો હોત તો આવી કેટલીય મૂર્તિઓ દેશને ઘણા સમય પહેલાં જ પાછી મળી ચૂકી હોત. પરંતુ કેટલાક લોકોની વિચારધારા જુદી જ રહી છે. અમારા માટે વિરાસતનો અર્થ છે દેશની ધરોહર! જ્યારે કેટલાક લોકોની માટે વિરાસતનો અર્થ હોય છે, પોતાનો પરિવાર અને પોતાના પરિવારનું નામ! અમારા માટે વિરાસતનો અર્થ છે આપણી સંસ્કૃતિ, આપણી આસ્થા, આપણાં મૂલ્યો! તેમની માટે વિરાસતનો અર્થ છે પોતાની પ્રતિમાઓ, પોતાના પરિવારની તસવીરો! એટલા માટે તેમનું ધ્યાન પરિવારની વિરાસતને બચાવવામાં જ રહ્યું, અમારું ધ્યાન દેશની વિરાસતને બચાવવામાં, તેને સુરક્ષિત રાખવા ઉપર છે. મારા કાશીવાસીઓ, જરા કહો તો હું સાચા રસ્તે જઈ રહ્યો છું કે નહીં? હું બરાબર કરી રહ્યો છું કે નહીં? જુઓ તમારા બધાના આશીવદ્ધિ જ આ બધુથઈ રહ્યું છે. આજે જ્યારે કાશીની વિરાસત પાછી ફરી રહી છે તો એવું પણ લાગી રહ્યું છે કે જાણે કાશી માતા અત્મપૂર્ણાના આગમનના સમાચાર સાંભળીને સાજ-શાશ્વત રૂપુક્ત થઈ ગઈ હોય.

પૂર્ણિમા પર દેવદિવાળી

સાથીઓ, લાખો દીવાઢાઓથી કાશીના ચોયસી ઘાટ ઝગમગ થઈ ઊઠવા એ અદ્ભુત છે. ગંગાની લહેરોમાં આ પ્રકાશ, આ આભાને વધારે અલૌકિક બનાવી રહ્યો છે અને સાક્ષી કોણ છે જુઓ ને. એવું લાગી રહ્યું છે કે જાણે આજે પૂર્ણિમા પર દેવદિવાળી

ઉજવી રહેલે કાશી મહાદેવના મસ્તિષ્ઠ પર બિરાજમાન ચંદ્રમાની જેમ ચમકી રહી છે. કાશીનો મહિમા જ આવો છે. આપણાં શાખોમાં કહેવામાં આવ્યું છે — “કાશ્યાં હિ કાશતે કાશી સર્વપ્રકાશિકા”॥ અર્થાત્ તે આત્મજ્ઞાન વડે પ્રકાશિત થાય છે એટલા માટે કાશી સૌને, સંપૂર્ણ વિશ્વને પ્રકાશ આપનારી છે, પથ પ્રદર્શિત કરનારી છે. દરેક યુગમાં કાશીના આ પ્રકાશમાંથી કોઈ ને કોઈ મહાપુરુષની તપસ્યા જોડાઈ જાય છે અને કાશી દુનિયાને રસ્તો બતાવતી રહે છે. આજે આપણે જે દેવદિવાળીનાં દર્શન કરી રહ્યા છીએ, તેની પ્રેરણા પહેલાં પંચગંગા ઘાટ પર સ્વયં આદિ શંકરાચાર્યજીએ આપી હતી. ત્યાર બાદ અહુત્યાબાઈ હોલકરજીએ આ પરંપરાને આગળ વધારી. પંચગંગા ઘાટ પર અહુત્યાબાઈ હોલકરજી દ્વારા તેમના દ્વારા સ્થાપિત ૧૦૦૦ દીવાઢાઓનો પ્રકાશ સંત્બં પણ આ પરંપરાનો સાક્ષી છે.

આતંક, અત્યાચાર અને અંધકારના અંત પર દેવતાઓએ મહાદેવની નગરીમાં આવીને દીવાઢાઓ પ્રગટાયા હતા,

સાથીઓ, કહેવાય છે ને કે જ્યારે ત્રિપુરાસુર નામના દૈત્યએ સંપૂર્ણ

સંસારને આતંકિત કરી નાખ્યું હતું, ત્યારે ભગવાન શિવે કાર્તિક પૂર્ણિમાના દિવસે તેનો અંત કર્યો હતો. આતંક, અત્યાચાર અને અંધકારના અંત પર દેવતાઓએ મહાદેવની નગરીમાં આવીને દીવાઢાઓ પ્રગટાયા હતા, દીવાળી ઊજવી હતી, દેવોની તે દીવાળી જ દેવદીવાળી છે. પરંતુ આ દેવતા કોણ છે? આ દેવતાઓ તો આજે પણ છે, આજે પણ બનારસમાં દીવાળી ઊજવી રહ્યા છે. આપણા મહાપુરુષોએ, સંતોષે લખ્યું છે- “લોક બેદહ ક્રિદિત બારાસસી કી બડાઈ, બાસી નર-નારિ ઈસ-અંબિકા-સ્વરૂપ હું”। અર્થાત્ કે કાશીના લોકો જ દેવસ્વરૂપ છે. કાશીના નર-નારી તો દેવી અને શિવના સ્વરૂપ છે, એટલા માટે આ ચોયસી ઘાટો પર, આ લાખો દીવાઢાઓને આજે પણ દેવતા જ પ્રજીવલિત કરી રહ્યા છે, દેવતાઓ જ આ પ્રકાશ ફેલાવી રહ્યા છે. આજે આ દીવાઢા તે આરાધ્યો માટે પણ પ્રજીવલિત થઈ રહ્યું છે કે જેમણે દેશની માટે પોતાના પ્રાણ ન્યોદ્ધાવર કરી દીધા હતા. જેઓ જન્મભૂમિ માટે શાહીદ થયા, કાશીની આ ભાવના દેવદીવાળીની પરંપરાનું આ પાસું લાગણીશીલ બનાવી દે છે. આ અવસર પર હું હું દેશની રક્ષા કરવામાં શહીદી વહોરનારા, પોતાની યુવાની હોમી દેનારા, પોતાનાં સપનાંઓને મા ભારતીના ચરણોમાં ન્યોદ્ધાવર કરી દેનારા આપણા સપૂતોનું હું નમન કરું છું.

આત્મનિબંદ અભિયાનની સાથે ચાલીને દેશ લોકલ માટે વોકલ પણ થઈ રહ્યો છે

સાથીઓ, ભલે સરહદો પર ધૂસણખોરીના પ્રયાસો હોય, વિસ્તારવાદી તાકાતોનું દુઃસાહસ હોય

કે પછી દેશની અંદર દેશને તોડવાનો પ્રયાસ કરનારી વ્યૂહરચનાઓ હોય, ભારત આજે બધાનો જવાબ આપી રહ્યું છે.

એ અને જગભાતોડ જવાબ આપી રહ્યું છે, પરંતુ તેની સાથે જ દેશ હવે ગરીબી, અન્યાય અને ભેદભાવના અંધકાર વિરુદ્ધ પણ પરિવર્તન માટે પરિવર્તનના દીકરાઓ પણ પ્રગટાવી રહ્યું છે. આજે ગરીબોને તેમના જિલ્લાઓમાં, તેમના ગામડાઓમાં રોજગારી આપવા માટે પ્રધાનમંત્રી રોજગાર અભિયાન ચાલી રહ્યું છે. આજે ગામડાઓમાં સ્વામિત્વ યોજનાઓના માધ્યમથી સામાન્ય માનવીને તેના ઘર-મકાન પર કાયદાકીય અધિકાર આપવામાં આવી રહ્યો છે. આજે ખેડૂતોને તેમના વચ્ચે ટિયાઓ અને શોખણ કરનારાઓમાંથી આજાઈ મળી રહી છે. આજે લારી, ફૂટપાથ અને ડેલાવાળાઓને પણ મદદ અને રોકડ રકમ આપવા માટે બેન્કો સામે ચાલીને આવી રહી છે. હમણાં થોડા દિવસો પહેલા જ મેં ‘સ્વનિષિ યોજના’ના લાભાર્થીઓ સાથે કાશીમાં વાત પણ કરી હતી. તેની સાથે જ, આજે આત્મનિર્ભર અભિયાનની સાથે ચાલીને દેશ લોકલ માટે વોકલ પણ થઈ રહ્યો છે, થઈ રહ્યો છે કે નથી થઈ રહ્યો? બરાબર યાદ રાખો છો કે ભૂલી જાવ છો મારા ગયા પછી? હું બોલીશ વોકલ ફોર, તેમે બોલશો લોકલ, બોલશો ને? વોકલ ફોર લોકલ. આ વખતના પર્વ, આ વખતની દિવાળી જે રીતે ઊજવવામાં આવી, જે રીતે દેશના લોકોએ સ્થાનિક ઉત્પાદનો, સ્થાનિક ભેટસોગાડોની સાથે પોતાના ઉત્સવો ઊજવ્યા. તે ખરેખર મેરણાદાયી છે. પરંતુ આ માત્ર તહેવારોની માટે જ નથી, તે આપણા જીવનનો ભાગ બની જવા જોઈએ. આપણા પ્રયાસોની સાથે-

સાથે આપણા ઉત્સવો પણ એક વાર ફરીથી ગરીબની સેવાના માધ્યમ બની રહ્યો છે.

સુધારાઓની સાર્થકતા સામે આવવા લાગે છે તો બધું જ બરાબર થઈ જાય છે

સાથીઓ, ગુરુ નાનક દેવજીએ તો પોતાનું આયું જીવન જ ગરીબ, શોષિત, વંચિતની સેવામાં સમર્પિત કર્યું હતું. કાશીનો તો ગુરુ નાનક દેવજી સાથે આત્મીય સંબંધ પણ રહ્યો છે. તેમણે એક બહુ લાંબો સમય કાશીમાં વ્યતીત કર્યો હતો. કાશીનું ગુરુભાગ ગુરુદ્વારા તો તે ઐતિહાસિક સમયનું સાક્ષી છે જ્યારે ગુરુ નાનક દેવજી અહીંયાં પદ્ધાર્યો હતા અને કાશીવાસીઓને નવી રાહ ચીંધી હતી. આજે આપણે સુધારાઓની વાત કરીએ છીએ, પરંતુ સમાજ અને વ્યવસ્થામાં સુધારાઓના બહુ મોટા પ્રતીક તો ગુરુ નાનક દેવજી પોતે જ રહ્યો હતા. અને આપણે એ પણ જોયું છે કે જ્યારે સમાજના હિતમાં, રાષ્ટ્રહિતમાં પરિવર્તન થાય છે તો જાણો-અજાણો વિરોધના સ્વરો જરૂરથી ઊઠે છે. પરંતુ જ્યારે તે સુધારાઓની સાર્થકતા સામે આવવા લાગે છે તો બધું જ બરાબર થઈ જય છે. આ જ શિક્ષા આપણને ગુરુ નાનક દેવજીના જીવનમાંથી મળે છે.

સદીઓ પહેલાં, ભાગાના દરબારમાં મા ગંગા સુધી જે સીધો સંબંધ હતો, તે ફરી પાછો સ્થાપિત થઈ રહ્યો છે

સાથીઓ, કાશી માટે જ્યારે વિકાસનાં કાર્યો શરૂ કર્યા હતાં, વિરોધ કરવાળાઓ માત્ર વિરોધ માટે વિરોધ ત્યારે પણ કર્યા કરતા હતા, કર્યો હતો કે નહોતો કર્યો? કર્યો હતો ને? તમને યાદ હશે, જ્યારે કાશીએ નક્કી કર્યું હતું કે

બાબાના દરબાર સુધી વિશ્વનાથ કોરિડોર બનશે, ભવ્યતા, દિવ્યતાની સાથે-સાથે શ્રદ્ધાળુઓની સુવિધાને પણ વધારવામાં આવશે, વિરોધ કરનારાઓએ ત્યારે તેને લઈને પણ ધણું બધું કર્યું હતું. ધણું બધું કર્યું પણ હતું. પરંતુ આજે બાબાની કૃપાથી કાશીનું ગૌરવ પુનર્જીવિત થઈ રહ્યું છે. સદીઓ પહેલાં, બાબાના દરબારમાં મા ગંગા સુધી જે સીધો સંબંધ હતો, તે ફરી પાછો સ્થાપિત થઈ રહ્યો છે.

રામજીની ધરણા થઈ ગઈ તો મંદિર પણ બની રહ્યું છે

સાથીઓ, સારી નીતિ વડે જ્યારે સારાં કર્મો કરવામાં આવે છે, તો વિરોધ હોવા છતાં તે સિદ્ધ થાય જ છે. અયોધ્યામાં શ્રી રામમંદિરથી મોટું આનું બીજું કર્યું ઉદાહરણ હોઈ શકે? દાયકાઓથી આ પવિત્ર કામને લટકાવવા ભટકાવવા માટે શું-શું નથી કરવામાં આવ્યું? કેવા કેવા ભય ઉત્પન્ન કરવાના પ્રયાસો કરવામાં આવ્યા છે! પરંતુ જ્યારે રામજીની ઈચ્છા થઈ ગઈ તો મંદિર પણ બની રહ્યું છે.

મા ગંગાનું પાણી પણ હવે નિર્મિત થઈ રહ્યું છે

અયોધ્યા, કાશી અને પ્રયાગનું આ કેત્ર આજે આધ્યાત્મિકતાની સાથે-સાથે પ્રવાસનની અપાર સંભાવનાઓ માટે તૈયાર થઈ રહ્યું છે. અયોધ્યામાં જે ઝડપી ગતિએ વિકાસ થઈ રહ્યો છે, પ્રયાગરાજે જે રીતે કુંભનું આયોજન જોયું છે, અને કાશી આજે જે રીતે વિકાસના પથ પર અગ્રેસર છે, તેનાથી સંપૂર્ણ દુનિયાનો પ્રવાસી આજે આ કેત્રની દિશામાં જોઈ રહ્યો છે. બનારસમાં કાશી વિશ્વનાથ મંદિર કેત્રની આસપાસ દુગંગુંડ જેવા સનાતન મહત્વના સ્થળોનો પણ વિકાસ

કરવામાં આવ્યો છે. બીજા મંદિરો અને પરિકમા પથને પણ સુધારવામાં આવી રહ્યો છે. ઘાટોનાં ચિત્રો ઝડપી ગતિએ બદલાઈ રહ્યાં છે, તેણે સુખહ-એ-બનારસને ફરીથી અલોકિક આભા પ્રદાન કરી છે. મા ગંગાનું પણી પણ હવે નિર્મળ થઈ રહ્યું છે. આ જ તો પ્રાચીન કાશીનો આધુનિક સનાતન અવતાર છે, આ જ તો બનારસનો સદા જળવાઈ રહેનારો રસ છે.

ભગવાન બુદ્ધ કહેતા હતા - ન હિ વેરેન વેરાની સમ્મનિ ધ કુદાચન અવેરેન હિ સમ્મનિ એસ ધમ્મો સનન્તો અર્થાત્ વેર ધારા વેર ક્યારેય શાંત નથી થતું હોયું

સાથીઓ, હવે અહીંયાંથી હું ભગવાન બુદ્ધની સ્થળી સારનાથ જઈશ. સારનાથમાં સંજના સમયે પર્યટનને પ્રોત્સાહન આપવા માટે અને લોકશિક્ષણ માટે પણ આપ સૌની જે લાંબા સમયથી માંગ રહેલી હતી તે હવે પૂરી થઈ ગઈ છે. લેસર શોમાં હવે ભગવાન બુદ્ધના કરુણા, દયા અને અહિસાના સંદેશ સાકાર થશે. આ સંદેશ આજે વધારે પ્રાસંગિક થતા જઈ રહ્યા છે જ્યારે દુનિયા હિંસા, અશાંતિ અને આતંકના ભયને જોઈને ચિંતિત છે. ભગવાન બુદ્ધ કહેતા હતા - ન હિ વેરેન વેરાની સમ્મનિ ધ કુદાચન અવેરેન હિ સમ્મનિ એસ ધમ્મો સનન્તો અર્થાત્ વેર ધારા વેર ક્યારેય શાંત નથી થતું હોયું. અવેરથી વેર શાંત થઈ જાય છે. દેવદિવાળી દ્વારા દેવત્વનો પરિચય કરાવતી કાશીમાંથી પણ આ જ સંદેશ છે કે આપણું મન આ જ દીવાળોની જેમ જગમગી ઉઠે. દરેકમાં હકારાત્મકતાનો ભાવ પ્રગટે. વિકાસનો પથ પ્રદર્શિત થાય. સંપૂર્ણ દુનિયા કરુણા, દયાના ભાવને પોતાની અંદર સમાવિષ્ટ કરે.

મને વિશ્વાસ છે કે કાશીમાંથી નીકળનાર આ સંદેશ, પ્રકાશની આ ઊર્જા સંપૂર્ણ દેશના સંકલ્પોને સિદ્ધ કરશે. દેશે આત્મનિભર ભારતની જે યાત્રા શરૂ કરી છે, ૧૩૦ કરોડ દેશવાસીઓની તાકાત વડે આપણે તેને પૂરી કરીશું.

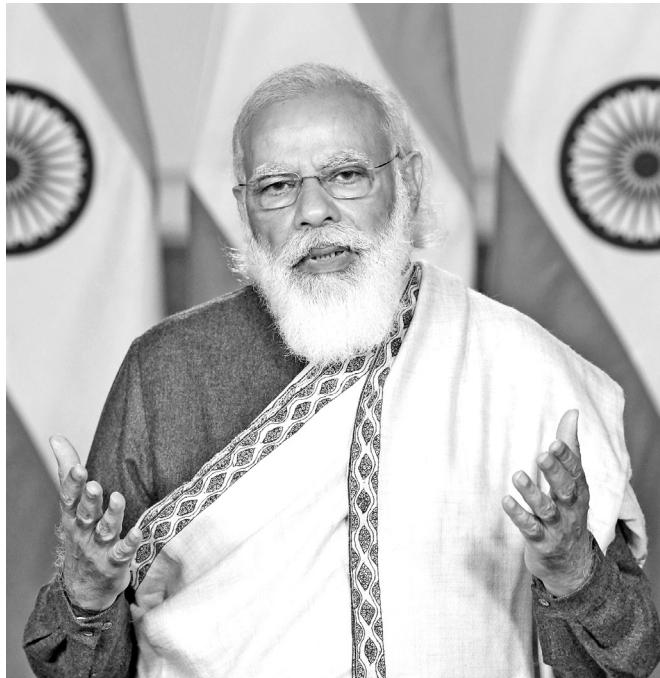
તમારા સેવાભાવને પ્રણામ કરું છું અને તમે ગરીબમાં ગરીબની જે ચિંતા કરી છે તેણે મારા મનને સ્પર્શી લીધું છે. હું જેટલી તમારી સેવા કરું તેટલી ઓછી છે

મારા વાલા કાશીવાસીઓ, આ જ શુભકામનાઓ સાથે, આપ સૌને એક વાર ફરી દેવદિવાળી અને પ્રકાશપર્વની ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ આપું છું. કોરોનાના કારણે સૌના માટે જે નિયમો નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા તેના લીધે હું પહેલાં તો અવારનવાર તમારી વચ્ચે આવતો હતો. પરંતુ આ વખતે મને આવવામાં સમય લાગી ગયો. જ્યારે આટલો સમય તમારી વચ્ચે નીકળી ગયો છે તો મને પોતાને એવું લાગ્યા કરતું હતું કે મેં જોણે કઈક ગુમાવી દીધું છે. એવું લાગ્યો રહ્યું હતું કે તમને જોયા નથી, તમારાં દર્શન થયાં નથી. આજે જ્યારે આવ્યો તો મન એટલું પ્રકૃતિલત થઈ ગયું. તમારાં દર્શન કર્યા, મન એટલું ઊર્જાવાન બની ગયું. પરંતુ હું આ કોરોના કાળખંડમા પણ એક દિવસ પણ તમારાથી દૂર નહોતો. હું તમને જણાવું છું. કોરોનાના કેસ કઈ રીતે વધી રહ્યા છે, દવાખાનાની શું વ્યવસ્થા છે, સામાજિક સંસ્થાઓ કઈ રીતે કામ કરી રહી છે, કોઈ ગરીબ ભૂખ્યો તો નથી રહેતો ને. દરેક વાતમાં હું પ્રત્યક્ષ રીતે જોડાયેલ રહેતો હતો, સાથીઓ અને હું મા અન્ધપૂર્ણની આ ધરતી પર તમે જે સેવાભાવ સાથે કામ કર્યું છે, કોઈને ભૂખ્યા નથી રહેવા દીધા, કોઈને દવા

વિનાના નથી રહેવા દીધા. એટલા માટે હું આ સેવાભાવ માટે, આ સંપૂર્ણ અને સમય ખૂબ લાંબો ચાર ચાર, છ-છ, આઠ-આઠ મહિના સુધી સતત આ કામને કરતાં રહેવું દેશના દરેક ખૂણામાં થયું છે, મારી કાશીમાં પણ થયું છે અને તેનો મારા મન પર એટલો આનંદ છે, હું આજે તમારા આ સેવા ભાવ માટે, તમારા આ સમર્પણ માટે હું આજે ફરી મા ગંગાના તટ પરથી આપ સૌ કાશીવાસીઓને નમન કરું છું. તમારા સેવાભાવને પ્રણામ કરું છું અને તમે ગરીબમાં ગરીબની જે ચિંતા કરી છે તેણે મારા મનને સ્પર્શી લીધું છે. હું જેટલી તમારી સેવા કરું તેટલી ઓછી છે. હું તમને વિશ્વાસ અપાવું છું કે મારા તરફથી તમારી સેવામાં હું કોઈ ખોટ નહિ રહેવા દઉં.

મા ગંગાની ધારા જે રીતે વહી રહી છે, અડચણો, સંકટો હોવા છતાં વહી રહી છે, સદીઓથી વહી રહી છે, વિકાસની ધારા પણ એ જ રીતે વહેતી રહેશે

મારા માટે આજે ગૌરવનું પર્વ છે કે આજે મને આવા જગમગતા માહોલમાં તમારી વચ્ચે આવવાનો અવસર મળ્યો છે. કોરોનાને હરાવીને આપણે વિકાસના પથ પર ઝડપી ગતિએ આગળ વધીશું, મા ગંગાની ધારા જે રીતે વહી રહી છે, અડચણો, સંકટો હોવા છતાં વહી રહી છે, સદીઓથી વહી રહી છે, વિકાસની ધારા પણ એ જ રીતે વહેતી રહેશે. આ જ વિશ્વાસ લઈને હું પણ અહીંયાંથી હવે દિલ્હી જઈશ. હું ફરી એકવાર આપ સૌનો હદ્યપૂર્વક આભાર વ્યક્ત કરું છું. જ્ય કાશી! જ્ય મા ભારતી! હર હર મહાદેવ!

નમસ્કાર.

ગુજરાતના રાજ્યપાલ શ્રીમાન આચાર્ય દેવવ્રતજી, લોકસભાના અધ્યક્ષ શ્રીમાન ઓમ બિરલાજી, સંસદીય કાર્યવાહીના મંત્રી શ્રી પ્રફુલ્લાદ જોખીજી, રાજ્યસભાના ઉપસભાપતિ શ્રી હરિવંશજી, સંસદીય કાર્યવાહીના રાજ્યકાશના મંત્રી શ્રી અર્જુન મેધવાલજી, ગુજરાત વિધાનસભાના અધ્યક્ષ શ્રી રાજેન્દ્ર ત્રિવેદીજી, દેશની અલગ-અલગ વિધાનસભાઓના પ્રિસાઈડીંગ અધિકારીંગાં, અન્ય મહાનુભાવો, દેવીઓ અને સજજનો.

આજે મા નર્મદાના કિનારે સરદાર પટેલજીના સાંનિધ્યમાં ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બે અવસરોનો સમન્વય થઈ રહ્યો છે. બંધારણ દિન પ્રસંગે મારા તમામ ભારતીય સાથીઓને શુભેચ્છા પાઠવું છું. આપણે એ મહાન પુરુષો અને મહિલાઓ કે જે આપણું બંધારણ ઘડવાયાં સંકળાયેલાં હતાં તે તમામને શ્રદ્ધાંજલિ પાઠવું છું. આજે બંધારણ દિવસ પણ છે અને બંધારણનું રક્ષણ કરવામાં મહત્વની ભૂમિકા બજાવનારા આપ પ્રિસાઈડીંગ અધિકારીઓનું સંમેલન પણ છે. આ વર્ષ પ્રિસાઈડીંગ અધિકારીઓના સંમેલનનું શતાબ્દી વર્ષ પણ છે. મહત્વની આ ઉપલબ્ધિ માટે આપ સૌને ખૂબ-ખૂબ અભિનંદન પાઠવું છું.

સાથીઓ, આજે ડે. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ અને ડે. બાબાસાહેબ આંબેડકરથી માંરીને બંધારણ સભાના એ તમામ વ્યક્તિઓને નમન કરવાનો દિવસ છે કે જેમણે અથાગ પ્રયાસો વડે આપણા સૌ દેશવાસીઓને બંધારણ આપ્યું. આજનો દિવસ પૂજ્ય બાપુની પ્રેરણાને, સરદાર વહ્લેભભાઈ પટેલની કટિબદ્ધતાને પ્રણામ કરવાનો દિવસ છે. આવા જ અનેક દૂરંદેશી ધરાવતા

મા નર્મદાના કિનારે સરદાર પટેલજીના સાંનિધ્યમાં ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બે અવસરોનો સમન્વય

પ્રતિનિધિઓએ સ્વતંત્ર ભારતના નિર્માણનો માર્ગ નક્કી કર્યો હતો. દેશ એ પ્રયાસોને પણ યાદ રાખશે કે આ ઉદ્દેશ સાથે પાંચ વર્ષ પહેલાં ૨૬ નવેમ્બરને બંધારણ દિવસ તરીકે મનાવવાનો નિર્જય કરવામાં આવ્યો હતો. હું સમગ્ર દેશને આપણા લોકતંત્રના આ મહત્વના પર્વ માટે અભિનંદન પાઠવું છું.

**દેશ, મુંબઈ હુમલાના ધા
ભૂલી શકે તેમ નથી**

સાથીઓ, આજની તારીખ દેશ ઉપર સૌથી મોટા આતંકી હુમલા સાથે જોડાયેલા રહી છે. વર્ષ ૨૦૦૮માં પાકિસ્તાનમાંથી આવેલા, પાકિસ્તાનથી મોકલાયેલા આતંકીઓએ મુંબઈ ઉપર હુમલો કર્યો હતો અને તે હુમલામાં અનેક લોકોનાં મોત થયાં હતાં. અનેક દેશના લોકો માર્યા ગયા હતા. મુંબઈ હુમલામાં માર્યા ગયેલા તમામ લોકોને હું મારી શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરું છું. આ હુમલામાં આપણા પોલીસ દળના અનેક બહાદુર જવાનો પણ શહીદ થયા હતા તેમને પણ હું નમન કરું છું. દેશ, મુંબઈ હુમલાના ધા ભૂલી શકે તેમ નથી. હવે આજનું ભારત નવી-નવી પદ્ધતિ સાથે આતંકવાદનો મુકાબલો કરી રહ્યું છે. મુંબઈ હુમલા જેવાં કાવતરાંઓને નિર્ઝળ બનાવવાનારા આતંકને જડબાતોડ જવાબ દેનારા ભારતની રક્ષણાં દરેક ક્ષણે જોડાયેલા આપણાં સુરક્ષા દળોને પણ હું આજે વંદન કરું છું.

સાથીઓ, પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસર તરીકે લોકશાહીમાં તમારી મહત્વની ભૂમિકા છે. આપ સૌ પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસરો કાયદાના નિર્મિણ કરનાર તરીકે, બંધારણ અને દેશના સામાન્ય માનવીને જોડનારી ખૂબ મહત્વની એક કઢી સમાન છો. ધારાસભ્ય હોવાની સાથે-સાથે તમે ગૃહના અધ્યક્ષ પણ છો. આવી સ્થિતિમાં આપણા બંધારણના ગ્રંથીય મહત્વપૂર્ણ અંગ- વિધાનસભા, કાર્યપાલિકા અને ન્યાયપાલિકાની વચ્ચે બહેતર સમન્વય સ્થાપિત કરવામાં તમે ઘણી મહત્વની ભૂમિકા અદા કરી શકો તેમ છો. તમે તમારા સંમેલનમાં આ વિષય અંગે ઘણી ચર્ચા પણ કરી છે. બંધારણના રક્ષણમાં ન્યાયપાલિકાની પોતાની ભૂમિકા હોય છે, પરંતુ સ્પીકર કાયદો ઘણનારી સંસ્થાનો ચહેરો હોય છે અને એટલા માટે એક રીતે સ્પીકર બંધારણના સુરક્ષા કવચના પ્રથમ સંરક્ષક પણ છે.

૭૦ના દાયકામાં આપણે જોયું હતું કે કેવી રીતે અલગ કરવાની શક્તિની મયદાનો ભંગ કરવાની કોશિશ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેનો જવાબ પણ દેશના બંધારણમાંથી પ્રાપ થયો છે

સાથીઓ, બંધારણનાં ત્રણેય અંગોની ભૂમિકાથી માંડીને મર્યાદા સુધી તમામ બાબતોનું બંધારણમાં જ વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે. ૭૦ના દાયકામાં આપણે જોયું હતું કે કેવી રીતે અલગ કરવાની શક્તિની મયદાનો ભંગ કરવાની કોશિશ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેનો જવાબ પણ દેશના બંધારણમાંથી પ્રાપ થયો છે, પરંતુ કટોકટીના એ સમયખંડ પછી નિયંત્રણ અને સમતુલ્યાની આ પદ્ધતિ મજબૂતમાં

પણ મજબૂત બનતી રહી છે. વિધાનસભા, કાર્યપાલિકા અને ન્યાયપાલિકા - આ ગ્રંથીય આ સમયગાળામાં ઘણું બધું શીખીને આગળ ધયા છે અને આજે પણ એ શીખ એટલી જ પ્રાસંગિક છે. વીતેલાં હથી જ વર્ષોમાં વિધાયિકા, કાર્યપાલિકા અને ન્યાયપાલિકાનો સમન્વય કરીને તેને બહેતર બનાવવાના પ્રયાસો થયા છે.

કોરોનાના આ કાલખંડમાં આપણી ચૂંટણીપ્રક્રિયાની મજબૂતી પણ દુનિયાએ જોઈ છે

સાથીઓ, કોરોનાના આ કાલખંડમાં આપણી ચૂંટણીપ્રક્રિયાની મજબૂતી પણ દુનિયાએ જોઈ છે. આટલા મોટા પાયે ચૂંટણીઓ થોજવી, સમયસર પરિણામો આપવાં, સારી રીતે નવી સરકારની રચના થવી, આ બધું એટલું આસાન ન હતું. આપણને આપણા બંધારણમાંથી જે તાકાત મળી છે, આવા દરેક મુશ્કેલ કાર્યોને આસાન બનાવે છે. આપણું બંધારણ ર૧મી સદીમાં બદલાતા સમયના દરેક પડકારને પાર પાડવા માટે આપણને માર્ગદર્શન આપતું રહે, નવી પેઢી સાથે તેનું જોડાશ થાય તે બધી જવાબદારી આપણા માથે છે.

આવનારા સમયમાં બંધારણ ઉપમા વર્ષ તરફ વધુ ગતિથી આગળ ધ્યી રહ્યું છે. એ રીતે આજાદ ભારતને પણ ઉપ વર્ષ પૂર્ણ થવાનાં છે એવી સ્થિતિમાં વ્યવસ્થાઓને સમય સાથે અનુકૂળ બનાવવા માટે મોટાં કદમ ઉઠાવવા માટે આપણે સંકલ્પ ભાવ સાથે કામ કરવું પડશે. એક રાષ્ટ્ર તરીકે, સેવામાં આવેલા દરેક સંકલ્પને સિદ્ધ કરવામાં વિધાનસભા, કાર્યપાલિકા અને ન્યાયપાલિકા - આ બધાં વચ્ચે બહેતર

તાલમેલ સાથે કામ કરતાં રહેવાનું છે. આપણા દરેક નિર્જયનો આધાર એક ગ્રાજવાથી તોલવાનો હોવો જોઈએ. એક જ માપદંડ રહેવો જોઈએ અને એ માપદંડ છે - રાષ્ટ્રહિત. રાષ્ટ્રહિત એ જ આપણું ગ્રાજવું હોવું જોઈએ.

આપણે એ યાદ રાખવાનું રહે છે કે વિચારોમાં દેશહિત અને લોકહિત નહીં, પણ તેને બદલે રાજીનિતિ આકમક બની જાય છે અને તેનું નુકસાન દેશે ભોગવવું પડે છે. જ્યારે દરેકે દરેક વ્યક્તિ અલગ-અલગ પ્રકારે વિચારતો હોય ત્યારે કેવું પરિણામ આવે છે તેના તમે સાક્ષી છો. આપ સૌ અહીંયા બે દિવસથી બિરાજમાન છો. સરદાર સરોવર બંધ પણ તેનું એક ખૂબ મોટું ઉદાહરણ છે.

કોઈ માર્ગ કાટવાનો હતો, પરંતુ જ્યારે રાજ્યસ્થાનને પાણી પહોંચાડવામાં આવ્યું ત્યારે ભૈરવસિંહજી શોભાવત અને જસવંતસિંહજી મને ખાસ ગાંધીનગર મળવા માટે આવવા માંગતા હતા

સાથીઓ, કેવડિયાના પ્રવાસ દરમિયાન તમે સૌએ સરદાર સરોવર બંધની વિશાળતા જોઈ છે, ભવ્યતા જોઈ છે. તેની શક્તિ જોઈ છે, પરંતુ આ બંધનું કામ વર્ષો સુધી અટકેલું પડ્યું હતું, અટવાઈ ગયું હતું. આગાદીના થોડાં વર્ષો પછી શરૂ થયું હતું અને આગાદીનાં ઉપ વર્ષ જ્યારે સામે આવી રહ્યાં છે ત્યારે તેના થોડાંક વર્ષ પહેલાં જ પૂરું થયું છે. કેવા કેવા અવરોધો આવ્યા હતા, કેવા કેવા લોકોએ અવરોધો ઊભા કર્યા હતા, કેવી રીતે બંધારણનો હુરુપયોગ કરવાનો પ્રયાસ થયો હતો અને આટલો મોટો પ્રોજેક્ટ, જનહિતનો પ્રોજેક્ટ આટલાં વર્ષો સુધી લટકતો રહ્યો

હતો. આજે આ બંધનો લાભ ગુજરાતની સાથે-સાથે મધ્ય પ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર અને રાજસ્થાનના લોકોને પણ મળી રહ્યો છે.

આ બંધના કારણે ગુજરાતની ૧૦ લાખ ડેક્કર જમીનને અને રાજસ્થાનની અઢી લાખ ડેક્કર જમીનને સિંચાઈની સુવિધા પ્રાપ્ત થઈ છે. ગુજરાતના ૮ હજારથી વધુ ગામ અને રાજસ્થાન અને ગુજરાતનાં અને નાનાં મોટાં શહેરોમાં ઘર વપરાશના પાણીનો પુરવઠો પણ આ સરદાર સરોવર બંધને કારણે પ્રાપ્ત થઈ શક્યો છે.

અને જ્યારે પાણીની વાત આવે છે ત્યારે મને એક પ્રસંગ યાદ આવી રહ્યો છે. જ્યારે નર્મદાનાં પાણી અનેક વિવાદોમાં અટવાયેલાં હતાં, અનેક સંકટોમાંથી પસાર થઈ રહ્યાં હતાં, હકીકતમાં કોઈ માર્ગ કાઢવાનો હતો, પરંતુ જ્યારે રાજસ્થાનને પાણી પહોંચાડવામાં આવ્યું ત્યારે ભૈરવસિહજ શેખાવત અને જસવંતસિહજ મને ખાસ ગાંધીનગર મળવા માટે આવવા માંગતા હતા. મેં પૂછ્યું કે શું કામ છે, તેમણે કહ્યું કે આવીને જણાવીશું. તે આવ્યા અને મને તેમણે એટલાં અભિનંદન આપ્યાં, એટલા આશીવંદિં આચા ત્યારે મેં પૂછ્યું કૃત્યું આટલો પ્રેમ અને આટલી ભાવના કેમ. તો તેમણે કહ્યું કે ઈતિહાસ સાક્ષી છે કે પાણીના એક એક ટીપા માટે યુદ્ધ થયા છે. લડાઈઓ થઈ છે. બે-બે પરિવાર વચ્ચે ભાગલા પડ્યા છે. કોઈપણ સંદર્ભ વગર, કોઈ જઘડા વગર ગુજરાતથી નર્મદાનાં પાણી રાજસ્થાન પહોંચ્યો ગયાં છે. રાજસ્થાનની સૂકી ધરતીને તમે પાણી પહોંચાડ્યું છે તે અમારા માટે ખૂબ જ ગર્વ અને આનંદનો વિષય છે અને એટલા માટે અમે તમને મળવા આવ્યા છીએ. જુઓ, આ કામ અગાઉ પણ થઈ શક્યું હોત. આ બંધના

કારણો જે વીજળી પેદા થઈ રહી છે, તેનો અધિક લાભ મધ્ય પ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્રને થઈ રહ્યો છે.

આટલું મોટું રાષ્ટ્રને નુકસાન થયું, બંધનો ખર્ચ ક્યાંથી કયાં સુધી પહોંચી ગયો અને જે લોકો આ માટે જવાબદાર હતા તેમના ચહેરા પર કોઈ રેખા પણ ફરકી નથી. આપણે દેશને આવી પ્રવૃત્તિમાંથી બહાર કાઢવાનો છે

સાથીઓ, આ બધું વર્ષો પહેલાં પણ થઈ શક્યું હતું. લોકલ્યાણની વિચારધારા સાથે, વિકાસને સૌથી વધુ અગ્રતા દાખવવાના અભિગમ સાથે આ લાભ અગાઉ પણ મળી શક્યો હોત, પરંતુ વર્ષો સુધી જનતાએ વંચિત રહેવું પડ્યું હતું. અને તમે જુઓ કે લોકોએ આવું કર્યું છે તેમને કોઈ પસાવો પણ થતો નથી. આટલું મોટું રાષ્ટ્રને નુકસાન થયું, બંધનો ખર્ચ ક્યાંથી કયાં સુધી પહોંચી ગયો અને જે લોકો આ માટે જવાબદાર હતા તેમના ચહેરા પર કોઈ રેખા પણ ફરકી નથી. આપણે દેશને આવી પ્રવૃત્તિમાંથી બહાર કાઢવાનો છે.

દેશ કરતાં કશું મોટું હોતું નથી

સાથીઓ, સરદાર પટેલજીની આટલી વિશાળ પ્રતિમા સામે જઈને, દર્શન કરીને તમે લોકોએ પણ નવી ઊર્જાનો અનુભવ કર્યો હશે, તમને પણ એક નવી પ્રેરણ પ્રાપ્ત થઈ હશે. દુનિયાની સૌથી ઊંચી પ્રતિમા, સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી દેરેક ભારતીયનું ગૌરવ વધારતી રહે છે અને જ્યારે સરદાર પટેલની પ્રતિમાનું નિર્માણ થયું છે, તે જનસંઘના સભ્ય નહોતા, ભાજપના સભ્ય ન હતા. કોઈ રાજકીય આભડછેટ રાખવામાં આવી નથી. જે રીતે ગૃહમાં એકસમાન ભાવનાની આવશ્યકતા હોય

છે તે જ રીતે દેશમાં પણ સમાન ભાવની આવશ્યકતા રહે છે. સરદાર સાહેબનું આ સ્મારક તેનું જીવનું જાગતું સાક્ષી છે કે અહીંયાં કોઈ રાજકીય આભડછેટ નથી. દેશ કરતાં કશું મોટું હોતું નથી. દેશના ગૌરવ કરતાં કશું મોટું હોતું નથી.

તમે કદ્યના કરી શકો છો કે વર્ષ ૨૦૧૮માં સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીનું લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યા પછી આશરે ૪૬ લાખ લોકો અહીંયાં સરદાર સાહેબની પ્રતિમાને નમન કરવા માટે આવ્યા છે. કોરોનાના કારણે જ મહિના સુધી પ્રતિમાનાં દર્શન બંધ ના રહ્યાં હોત તો આ આંક ઘણો મોટો હોત. મા નર્મદાના આશીવર્દથી સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી, આ સમગ્ર કેવલિયા શહેર ભારતના સૌથી ભવ્ય શહેરોમાં સમાવેશ પામવા માટે જડપથી આગળ વધી રહ્યું છે. માત્ર થોડાંક વર્ષોમાં અને જ્યારે શ્રીમાન ગવરનર આચાર્યજીએ તેનું વર્ણન કર્યું છે તે મુજબ થોડાંક જ વર્ષોમાં આ સ્થળનો કાયાકલ્પ થઈ રહ્યો છે. જ્યારે વિકાસને સર્વોપરી રાખીને, કર્તવ્યભાવનાને સર્વોપરી ગણીને કામ થાય છે ત્યારે તેનાં પરિણામ પણ મળી રહે છે.

માત્ર થોડી રાખ ખસેડવાની જરૂર છે અને એવું થાય તો તે એકદમ પ્રજ્યાલિત થાય છે

તમે જોયું હશે કે વર્તમાન દિવસોમાં તમારે અનેક ગાઈડને મળવાનું થયું હશે, વ્યવસ્થા સાથે સંકળાયેલા અનેક લોકોને મળવાનું થયું હશે. આ તમામ નવયુવાન દીકરા-દીકરીઓ આ વિસ્તારના જ છે. આદિવાસી પરિવારોની દીકરીઓ છે અને તમને જ્યારે બતાવતી હશે ત્યારે

ખૂબ જ સ્પષ્ટ શરૂઆતો ઉપયોગ કરતી હશે. તમે જોયું હશે કે આપણા દેશમાં આ તાકાત પડેલી છે. આપણાં ગામડાંઓની અંદર પણ આ તાકાત પડેલી છે, માત્ર થોડી રાખ ખસેડવાની જરૂર છે અને એવું થાય તો તે એકદમ પ્રજીવલિત થાય છે. તમે જોયું હશે કે મિત્રો, વિકાસનાં આ કાર્યોના કારણે અહીંના આદિવાસી ભાઈ-બહેનોમાં પણ નવો આત્મવિશ્વાસ પ્રાપ્ત થયો છે.

વન નેશન વન ઈલેક્શન એ માત્ર ચર્ચાનો જ વિષય નથી, પણ ભારતની જરૂરિયાત છે

સાથીઓ, વધુ એક વિષય છે કે જે આજે પણ એટલો જ મહત્વનો છે. વન નેશન વન ઈલેક્શન એ માત્ર ચર્ચાનો જ વિષય નથી, પણ ભારતની જરૂરિયાત છે. દર થોડા મહિના પછી ભારતમાં ક્યાંક ને ક્યાંક ચુંટણીઓ યોજાતી રહે છે, જેની વિકાસનાં કામો ઉપર પણ અસર પડે છે. આ બધું તમે સારી રીતે જાણો છો. આવી સ્થિતિમાં વન નેશન, વન ઈલેક્શન ઉપર ઘનિષ્ઠ અભ્યાસ અને વિચારણા જરૂરી બની રહે છે અને તેમાં પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસર ખૂબ જ માર્ગદર્શન આપી શકે તેમ છે, ગાઈડ કરી શકે તેમ છે, નેતૃત્વ આપી શકે તેમ છે. તેની સાથે સાથે લોકસભા હોય, વિધાનસભા હોય કે પછી પંચાયતની ચુંટણીઓ હોય, તેના માટે એક જ મતદાર યાદી કામમાં આવી શકે છે. આવો, આપણે તેના માટે સૌથી પહેલાં રસ્તો શોધવાનો રહેશે. આજે દરેક માટે અલગ અલગ મતદાર યાદીઓ છે. આપણે શા માટે ખર્ચ કરી રહ્યા છીએ, શા માટે સમય બરબાદ કરી રહ્યા છીએ. હવે દરેક માટે ૧૮ વર્ષથી ઉપરના લોકો માટે મતદાન આપવાનો છે.

અધિકાર નક્કી છે. પહેલાં તો ઉમરમાં ફરજ રહેતો હતો અને એટલા માટે થોડી અલગ સ્થિત રહેતી હતી. હવે તેની કોઈ જરૂરિયાત રહેતી નથી.

હવે સંપૂર્ણ ડિજિટલીકરણ કરવાનો સમય આવી ચૂક્યો છે

સાથીઓ, ડિજિટાઇઝેશન બાબતે સંસદથી માંડીને કેટલીક વિધાન-સભાઓમાં પણ કેટલાક મ્રયાસો હાથ ધરવામાં આવ્યા છે, પરંતુ હવે સંપૂર્ણ ડિજિટલીકરણ કરવાનો સમય આવી ચૂક્યો છે. જો આપ પ્રિસાઈડીંગ અધિકારીઓ તેની સાથે જોડાયેલા મ્રયાસો હાથ ધરશો તો મને વિશ્વાસ છે કે આપણા ચારાસભ્યો, સંસદસભ્યો પણ જડપથી આ ટેકનોલોજીને અપનાવી લેશે. શું આજાદીનાં ઉપરથિત ધ્યાનમાં લઈને તમે આ સાથે જોડાયેલા લક્ષ્યને નક્કી કરી શકો છો? કોઈ લક્ષ્યાંક નક્કી કરીને અહીંથી જઈ શકો તેમ છો?

સાથીઓ, આજે દેશનાં તમામ વિધાનગૃહોના તેટાનું આદાન-પ્રદાન કરવાની દિશામાં પણ આગળ ધપવું જરૂરી બની રહે છે, કારણ કે દેશમાં એક મધ્યસ્થ તેટાબેઝ હોવો જોઈએ. તમામ ગૃહોના કામકાજનું એક રિયલ ટાઈમ વિવરણ સામાન્ય નાગરિકને ઉપલબ્ધ થાય અને દેશનાં તમામ ગૃહોને પણ ઉપલબ્ધ થવું જોઈએ. આના માટે “નેશનલ ઈ-વિધાન એપ્લિકેશન” તરીકે એક આધુનિક ડિજિટલ ખેટર્ફોર્મ અગાઉંથી જ વિકસાવવામાં આવ્યું છે. મારો આપ સૌને એ આગ્રહ રહેશે કે આ પ્રોજેક્ટને જલ્દીમાં જલ્દી અપનાવે. આપણે હવે આપણી કાર્યપદ્ધતિમાં વધુ ને વધુ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરીને પેપરલેસ પદ્ધતિઓ ઉપર ભાર મૂકવાનો છે.

ભારતના દરેક ગામનો ખેડૂત સરદારસાહેબની પ્રતિમા સાથે જોડાયેલો છે

હવી એક વખત આ કાર્યક્રમમાં મને આમંત્રણ આપવા બદલ હું અધ્યક્ષ મહોદયનો ખૂબ-ખૂબ આભાર માનું છું. મેં અમસ્તા જ સૂચન કર્યા છે, પરંતુ અધ્યક્ષ સાહેબે કેવડીયામાં આ કાર્યક્રમનું આયોજન કર્યું, ગુજરાતના લોકોની મહેમાનગતિ તો ખૂબ જ સારી હોય છે. એક રીતે કહીએ તો આપણાં દેશના દરેક ખૂબામાં એ સ્વભાવ રહેલો છે કે એમાં કોઈ ઊંઘપ આવતી નથી. મનેપૂરો વિશ્વાસ છે, પરંતુ તેને જોયા પછી બની શકે કે તમારા મનમાં ઘણાં નવા સારા વિચારો આવ્યા હશે. જો ત્યાંના વિચાર અહીં પહોંચાડ્યો તો વિકાસમાં તેનો જરૂર લાભ થશે, કારણ કે એક સમગ્ર રાષ્ટ્ર માટે ગૌરવપૂર્ણ એક જગ્ગા બની છે અને તેમાં આપ સૌનું યોગદાન છે, અને તેના મૂળમાં તમને યાદ હશે કે ભારતના દરેક ગામના ખેડૂતો ખેતરમાં જે ઓજારનો ઉપયોગ કરતા હતા એવાં જૂનાં ઓજાર એકાંક્ષા કરવામાં આવ્યા હતાં. ભારતનાં દીલાખ ગામડાંઓમાંથી ઓજાર એકાંક્ષા કરવામાં આવ્યાં હતાં અને તેને અહીંયાં ઓગળીને આ પ્રતિમા બનાવવા માટે ખેડૂતોએ જેતીમાં ઉપયોગ કરતા હોય તેવા ઓજારમાં લોંડ કાઢીને તેમાં ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે, એટલે કે એક રીતે કહીએ તો તેની સાથે ભારતના દરેક ગામનો ખેડૂત તેની સાથે જોડાયેલો છે.

સાથીઓ, નર્મદાજી અને સરદાર સાહેબના સાનિધ્યમાં આ પ્રવાસ તમને પ્રેરણ આપતો રહેશે તેવી શુભેચ્છા સાથે આપ સૌને મારા તરફથી ખૂબ-ખૂબ આભાર !! ખૂબ-ખૂબ ધ્યાવાદ !!

કેવડિયા ખાતે સ્ટેર્ચ્યુ ઓફ યુનિટી ખાતે અભિલ ભારતીય પીઠાસીન અધિકારીઓની દ્વિ-દિવસીય પરિષદ

સરદાર વહ્લભભાઈ પટેલની સૌથી ઊંચી પ્રતિમા સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીના સાંનિધ્યમાં યોજાઈ ગયેલી બે દિવસીય ૮૦મી અભિલ ભારતીય પીઠાસીન અધિકારીઓની પરિષદનો રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ પ્રારંભ કરાવ્યો હતો. લોકકલ્યાણના શુભાશયથી દેશનું સંચાલન કરતા ત્રણ મુખ્ય બંધારણીય આધારસંભોસંસદ, ન્યાયત્રા અને પ્રશાસન બાબતે સમુદ્રમંથન કરવાનો કેવડિયા ખાતે પ્રારંભ થયો હતો. આ પરિષદમાં તમામ રાજ્યોના વિધાનસભા-વિધાનપરિષદના અધ્યક્ષો અને અધિકારીઓએ ભાગ લીધો.

વિશ્વના અનેક દેશોમાં લોકશાહી સામે પ્રશ્રાર્થ છે, ત્યારે ભારતની લોકશાહી મજબૂત અને અખંડ

રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદજીએ જણાવ્યું હતું કે, વિશ્વના અનેક દેશોમાં લોકશાહી સામે સવાલો

આજે સ્ટેર્ચ્યુ ઓફ યુનિટી સૌથી ઊંચી પ્રતિમા - રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ

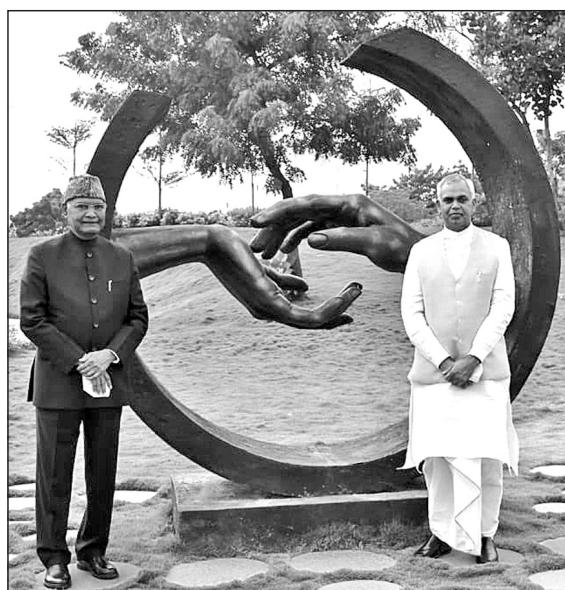
ઉઠી રહ્યા છે, ત્યારે ભારતની લોકશાહી અખંડ અને મજબૂત છે. ભારત એ લોકશાહીનું જનક છે.

સરદાર સાહેબની પ્રતિમાના સાંનિધ્યમાં આજનો દિવસ ગૌરવપૂર્ણ છે. સરદાર સાહેબની પ્રતિમાને statue of unityનો દરજજો ઉચિત છે. આ આપણા માટે પ્રસ્તાતા અને ગૌરવની ઘટના છે, કારણ આપણે સૌ સરદારની સૌથી ઊંચી પ્રતિમાના સાંનિધ્યમાં છીએ. એક સમયે સ્ટેર્ચ્યુ ઓફ લિબર્ટી હતું અને આજે સ્ટેર્ચ્યુ ઓફ યુનિટી સૌથી ઊંચી પ્રતિમા છે.

આજે દેવઉઠી એકાદશી છે, આ દેવી સંયોગ છે કે, આજ્ઞા માંગલિક કાર્યો શરૂ થયાં છે. આ કાર્ય પણ. આ ઐતિહાસિક કાર્યક્રમમાં સંમિલિત થવાની મને ખુશી છે.

સંવિધાન દિવસનું આપણા માટે વિશેષ મહત્વ છે. શ્રી વિહૃલભાઈ પટેલ કેન્દ્રીય વિધાનસભાના પ્રથમ અધ્યક્ષ રહ્યા, જે સરદારના મોટાભાઈ અને ગુજરાતના હતા. શ્રી ગણેશ વાસુદેવ માવલંકર લોકસભાના પહેલા સ્પીકર બન્યા. યોગાન્યુયોગ તેઓ પણ ગુજરાતમાં જન્મ્યા હતા. ભારતમાં લોકતંત્રના પાયા મજબૂત છે. આપના પ્રાચીન ગ્રંથોમાં ગજાતંત્રનો ઉલ્લેખ છે. બિહારના પ્રાચીન ગજારાજ્ય વૈશાલી કપિલવસ્તુનો ઉલ્લેખ છે.

છેલ્લાં કેટલાંક વર્ષોમાં લોકોની અપેક્ષા લોકપતિનિધિઓ પાસેથી વધી છે. માયમોના આ ગતિશીલ યુગમાં સંસદ, વિધાનસભાની કામગીરીનું જીવંત પ્રસારણ કરાય છે. આવા સમયમાં જનપ્રતિનિધિઓ સંસદીય પ્રણાલિકાનું

પાલન કરે તેવું પજા ઈચ્છે છે. આ વ્યવસ્થામાં વાદને વિવાદ ન બનાવતાં સંવાદથી સમાધાન કરે. શિષ્ટ સંવાદથી લોક-સમસ્યાનું નિરાકરણ લાવી કામ કરે. નિષ્પક્ષ કામગીરી અતિ આવશ્યક છે.

એક ગોવાળનું ઉદાહરણ આપી નિષ્પક્ષ ન્યાયની અને કામગીરીની ચર્ચા કરી તેમણે રાજી વિકમાદિત્યના ઉદાહરણથી સૌનિષ્પક્ષતાથી વર્તન કરે તેમ જણાવ્યું હતું. તેમણે નિષ્પક્ષ અને નિષર્ણયિક કાર્ય કરવા ઉપર ભાર મૂક્યો. સંશોધન લોકતંત્ર આ સંમેલનનો ઉદેશ હોવો જોઈએ. ગરીબ, દલિત, પીડિત માટે કાર્ય થાય. તેમણે કંબું કે, આ માટે ઘોષણાપત્ર રજૂ થાય તે જરૂરી છે.

જવાબદારી, સહકાર, સંકલન અને વિશ્વસનીયતા સંસ્થીય પ્રણાલિકાનો આત્મા - ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી વેંકેચ્ચા નાયકુ

પરિષદમાં ભાગ લેવા પરતે વિશેષ ખુશીની અનુભૂતિ વ્યક્ત કરતાં ઉપરાષ્ટ્રપતિશ્રીએ સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીને ઉત્તમ અને પ્રેરણાદારી સ્થળ ગણાવ્યું હતું. ડિબેટ, ડિસ્ક્સ અને રિસિજન ઉપર ધ્યાન આપીએ તેમ કહેતાં તેમણે ઉમેયું કે, બંધારણના આ પાસાનું કામ નિયત કરવામાં આવ્યું હોઈ, તેને અસરકારક ફેબે અમલમાં લાવીએ. આપણા ધર્મનું પૂરી જવાબદારીથી નિર્વહન કરીએ.

લોકતંત્રમાં મતમતાંત્ર હોઈ શકે, તેમાં સુધારણા લાવી, તે અંગે વિચાર કરી તેમાં સર્વસંમતિ સાધાવાનો આપણો પ્રયાસ હોવો જોઈએ - લોકસભાના અધ્યક્ષ શ્રી ઓમ તિરલા

ભારતના બંધારણની રચનામાં સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની પ્રેરણા રહેલી છે. ૭૧મા બંધારણીય દિવસની

કેવડિયા કોન્ટ્રમાં પ્રવાસન સુવિધાનો ખૂબ ઝડપી વિકાસ જોઈને સુખદ આનંદ અનુભવું છું - રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ

રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદ કેવડિયા સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી કોન્ટ્રમાં પ્રવાસન સુવિધાનો ખૂબ ઝડપી વિકાસ માટે સુખદ આનંદની લાગણી વ્યક્ત કરી છે. અતિ વિરાટ સરદાર પ્રતિમાના ચરણે જળ અભિષેક કરતાં તેમણે મહામાનવ સરદાર સાહેબના ચરણે પુષ્પવર્ષા કરીને આદર સાથે ભાવાંજલિ આપી હતી. ગુજરાતના રાજ્યપાલ માનનીય આચાર્ય દેવવત તેમજ રાજ્યના મુખ્ય મંત્રીશ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી તેમની સાથે સરદાર પ્રતિમાની ચરણવંદનામાં જોડાયાં હતાં.

સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટીની મુલાકાતથી અભિભૂત થયેલા મહામહિમ રાષ્ટ્રપતિશ્રી રામનાથ કોવિંદ પોતાનાં પ્રતિભાવમાં જણાવ્યું હતું કે, સ્વતંત્ર ભારતની એકતા અને અંદરતાના સૂત્રધાર સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની પ્રતિમાનાં બીજીવાર દર્શન કરી અને તેમનાં ચરણોમાં પુષ્પ અર્પણ કરીને હું ખૂબ જ ગૌરવ અનુભવું છું. આ જોઈને સુખદ આશ્ર્ય થયું કે, આ કોન્ટ્રમાં પ્રવાસન સંબંધિત વિકાસકાર્ય ધણા જ ટૂંક સમયમાં જ પૂર્ણ કરાયું છે.

પૂર્વસંધ્યાએ સરદારની પ્રતિમાના સાંનિધ્યમાં અહીં સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી ખાતે આપણા સહનું આ સમારોહમાં એકત્રિત થવું તે આનંદનો વિષય છે.

આ પ્રસંગે લોકસભા અધ્યક્ષશ્રીએ વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્ર મોદીનો આભાર વ્યક્ત કર્યો અને જણાવ્યું કે તેમણે જ અમને આ સ્થળે આ કોન્ફરન્સ યોજવા જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું.

ગુજરાત વિધાનસભાના અધ્યક્ષ શ્રી રાજેન્દ્ર ત્રિવેદીનું ઉદ્ભોદન

ગુજરાત વિધાનસભાના અધ્યક્ષ શ્રી રાજેન્દ્ર ત્રિવેદીએ કોન્ફરન્સમાં ઉપસ્થિત સૌ પદાવિકારીઓનું પાવન ધરતી પર સ્વાગત કરતાં કહ્યું કે, આ પરિષદ ગુજરાતમાં યોજાઈ રહી છે તે સૌ ગુજરાતીઓ માટે ગૌરવરૂપ છે. કેમ કે આવી પરિષદ રાજ્યમાં સૌ પ્રથમ વાર યોજાઈ રહી છે, અને એમાં

પણ રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદજી, ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી વેંકેચ્ચા નાયકુ, રાજ્યપાલ શ્રી આચાર્ય દેવવતજી, અને મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીની પ્રેરક ઉપસ્થિતિ આ કોન્ફરન્સનું ગૌરવ વધારી રહી છે.

માન નર્મદાની ગોદમાં લોહપુરુષ સરદાર સાહેબના વિશ્વની સૌથી ઊંચી પ્રતિમા “સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી” ખાતે પોછાઈ રહેલ આ કોન્ફરન્સ સરદાર સાહેબના અંદર ભારતના એકતાના પ્રતીક સમી બની રહેશે. ગુજરાતના સપૂત્ર સરદાર સાહેબના “સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી”ના નિર્માણનો સંકલ્પ તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી અને લાલના વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ કર્યો હતો, એ તેમણે પૂર્ણ કરી દેશની એકતાને જોડવા માટેનો અપ્રતિમ પ્રયાસ કર્યો તે વિશ્વમાં ગુંજતો થયો છે. કેવડિયા ખાતે “સ્ટેચ્યુ

સ્વરાજ્યને સુરાજ્યમાં પરિવર્તિત કરીને ‘એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત’ની સંકલ્પનાના પ્રેરણાસ્રોત બે ગુજરાતી સપૂતો, વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને ગૃહમંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહ છે, જેનું આપણાને ગૌરવ છે - મુખ્યમંત્રીશ્રી વિજયભાઈ રિપાણી

અભિલ ભારતીય પીઠાસીન અધિકારીઓની પરિષદમાં સંબોધન કરતાં મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ લોકશાહીના જતન અને સંવર્ધન માટે મુખ્ય ત્રાણ બંધારણીય આધારશિલા સંસદ, પ્રશાસન અને ન્યાયતંત્ર લોકહિતમાં સક્રિય રીતે કાર્યરત હોવાનું જણાયું હતું. શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ કહ્યું કે, આ વર્ષ આ પરિષદનું શતાબ્દી વર્ષ છે. તેથી આ પરિષદનું મહત્વ હજુ વધારે છે. આ પરિષદમાં આપ સૌ દ્વારા વ્યક્ત કરવામાં આવેલા વિચારો અને બીજ આપણી પ્રણાલીને મજબૂત બનાવવામાં ઉપયોગી થશે. લોકશાહી અધિકારના આનંદ સાથે અમે ફરજપાલનના માર્ગ પર પણ આગળ વધીશું. લોકશાહીનું પ્રતિબિંબ જ્યાં જ્ઞાન છે એવા ભારતીય બંધારણના ઘડવૈયા ઢો. ભીમરાવ આંબેડકરનું પુણ્યસ્મરણ કરતાં મુખ્યમંત્રીશ્રીએ જણાયું કે, ગુજરાતના બે વ્યક્તિઓએ બંધારણમાં મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે, જેના આધારે આજે આપણે વિશ્વની સૌથી મોટી લોકશાહી તરીકે સ્થાપિત થયા છીએ. મહાત્મા ગાંધી અને સરદાર વલલભભાઈ પટેલના નેતૃત્વમાં ગુજરાતે ગુલામીના સમયગાળાથી દેશને મુક્ત કરવા, સ્વરાજ હાંસલ કરવાની ચણવળમાં દેશનું નેતૃત્વ કર્યું હતું.

ભારતીય વિદ્યાભવનના સ્થાપકો અને સાહિત્યકારો કનેયાલાલ મુનશી અને હંસાબેન જીવરાજ મહેતાએ બંધારણ સભાના સભ્યો તરીકે મૂલ્યવાન યોગદાન આપ્યું છે. આજાદી પૂર્વે ભારતની પહેલી મધ્યસ્થ ધારાસભાના પ્રથમ ચૂંટાયેલા પ્રમુખ શ્રી વિદ્વલભાઈ પટેલ અને સ્વતંત્ર ભારતની પ્રથમ લોકસભાના પ્રમુખ શ્રી ગણેશ માવલિકર ગુજરાતના હતા. સ્વરાજના આંડિકટ એવા બે ગુજરાતીઓ સાથે, સંસદીય વ્યવસ્થાને મજબૂત કરવા ગૃહના પ્રથમ ડિરેક્ટર પણ બે ગુજરાતી રહી ચૂક્યા છે. આપણા બંધારણમાં સાર્વભૌમત્વ અને સંયુક્ત રાષ્ટ્રની કલ્પના સાકાર કરવા માટે સરદાર સાહેબે પદ્ધત દેશી રજવાંડાંઓને ભારતીય સંઘમાં એકીકૃત કરીને વિશેષ ફાળો આપ્યો છે. એટલા માટે આજે કચ્છથી કટક અને દ્વારકાથી દિશ્બૂગઢ સુધી ભારત માતા એક અંદર છે. હવે, સ્વરાજ્યને સુરાજ્યમાં પરિવર્તિત કરીને ‘એક ભારત શ્રેષ્ઠ ભારત’ની સંકલ્પનાના પ્રેરણાસ્રોત પણ બે ગુજરાતી સપૂતો, વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી અને ગૃહમંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહ છે, જેનું અમને ગૌરવ છે.

વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીની પ્રેરણાથી વર્ષ ૨૦૧૫થી સમગ્ર દેશમાં ૨૬ નવેમ્બરને બંધારણ હિન તરીકે મનાવવાની શરૂઆત થઈ છે, એ બાબતનો મુખ્યમંત્રીશ્રીએ વિશેષ ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને કહ્યું હતું કે, મા ભારતીને વિશ્વના સર્વોચ્ચ સ્થાને સ્થાપિત કરવાના વડાપ્રધાનશ્રીના સ્વમને સાકાર કરવા સૌ પોતાનું યોગદાન આપે. તેમણે ગુજરાતની પવિત્ર ભૂમિનો ચિતાર આપતાં કહ્યું કે, ભગવાન શ્રી કૃષ્ણનું ધામ દ્વારકા, દ્વાદશ જ્યોતિર્લિંગમાંથી પ્રથમ જ્યોતિર્લિંગ શ્રી સોમનાથ, ૧૬૦૦ કિલોમીટર લાંબો દરિયાડિનારો, કચ્છનું વિશાળ રણ, એશિયન સિંહ, ભારતનું પ્રથમ વર્લ્ડ હેરિટેજ સિટી અમદાવાદ, ચાંપાનેર અને વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટ રાણીની વાવ જેવી પર્યાટન વિવિધતા છે. તેવી જ રીતે મેન્ચુફેક્ચરિંગ હથ, ઉદ્યોગો અને હવે સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી તથા સી-પ્લેનની સેવાઓ સાથે ગુજરાતે પ્રવાસન કેતે પોતાનું પ્રથમ સ્થાન જાળવી રાખ્યું છે.

‘ઓફ યુનિટી’ના પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત પ્રવાસનને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે વિવિધ પ્રકલ્પોનું નિર્માણ કરાયું છે.

વડાપ્રધાનશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના “સૌનો સાથ-સૌનો વિકાસ”ના મંત્રને મૂર્તિમંત કરવા માટે ગુજરાતનું વિકાસ

મોડેલ આજે દેશનું રોલ મોડેલ પુરવાર થયું છે.

તેમણે ઉમેર્યું કે, સમૃદ્ધ લોકશાહીના જતન અને સંવર્ધન માટે કેવડિયા ખાતે યોજાઈ રહેલી આ પરિષદમાં વિવિધ રાજ્યોના

અધ્યક્ષશ્રીઓ અને ઉપાધ્યક્ષશ્રીઓ દ્વારા હાથ ધરાયેલ નવીન આયામોના

આદાન-પ્રદાન થકી સમૃદ્ધ લોકશાહીના જતન માટે નવી આશાનું કિરણ લાવશે, તેવો વિશ્વાસ તેમણે વ્યક્ત કર્યો હતો.

મરિટાઈન્ડનો પૈઝાનિક વિકાસ થાય અને હૃદયમાં ભારતીય ભાવનાઓ પણ હોય, ત્યારે એક ચુવાન દેશનો વધુ એક સારો નાગરિક બની શકે છે

કોરોના અને કવોરન્ટાઈનના આ સમયમાં વેદાન્ત કેવી રીતે મદદ કરી શકે છે?

મારા પ્રિય દેશવાસીઓ, ભારતની સંસ્કૃતિ અને શાસ્ત્ર હંમેશાથી આખી દુનિયામાં આકર્ષણનું કેન્દ્ર રહ્યા છે. કેટલાય લોકો તો તેની શોધમાં ભારત આવ્યા અને હંમેશા માટે અહીંયાના જ થઈને રહી ગયા, તો કેટલાય લોકો પરત પોતાના દેશ જઇને, આ સંસ્કૃતિના વાહક બની ગયા. મને “Jonas Masetti”ના કામ વિશે જાણવાનો મોકો મળ્યો, જેને વિશ્વનાથના નામથી પણ જાણવામાં આવે છે. જેનસ બ્રાજિલમાં લોકોને વેદાંત અને ગીતા શીખવાડે છે. તેઓ વિશ્વવિદ્યા નામની એક સંસ્થા ચલાવે છે, જે રિયો-ડિ-જાનેરોથી કલાકના

અંતરે પેટ્રોપોલીસના પહાડોમાં આવેલી છે. જેનસે મિકેનિકલ એન્જિનિયરિંગનો અભ્યાસ કર્યું પછી સ્ટોક માર્કેટમાં પોતાની કંપનીમાં કામ કર્યું, પછી તેમનું વલાશ ભારતીય સંસ્કૃતિ અને ખાસ કરીને વેદાન્ત તરફ થઈ ગયું. સ્ટોકથી લઈને સિપરિચ્યુઆલિટી સુધી, ખરેખર તો તેમની એક લાંબી યાત્રા છે. જેનસે ભારતમાં વેદાન્ત દર્શનનો અભ્યાસ કર્યો અને ૪ વર્ષ સુધી તેઓ કોઈભતૂરના આર્થ વિદ્યા ગુરુકુલમાં રહ્યા છે. જેનસમાં વધુ એક ખાસિયત છે કે તેઓ પોતાના મેસેજને આગળ પહોંચાડવા માટે ટેકોલોજનો ગ્રયોગ કરી રહ્યા છે. તેઓ નિયમિત રીતે ઓનલાઈન પ્રોગ્રામ્સ કરે છે. તેઓ રોજ પોડકાસ્ટ કરે છે. પાછલાં ૭ વર્ષોમાં જેનસે વેદાન્ત પર પોતાના Free Open

Coursesના માધ્યમથી દોઢ લાખથી વધુ વિદ્યાર્થીઓને ભણાવ્યા છે. જેનસ ન માત્ર એક મોટું કામ કરે છે પરંતુ તેને એક એવી ભાષામાં કરી રહ્યા છે, જેને સમજનારાઓની સંખ્યા પણ ઘણી વધારે છે. લોકોને તેને લઈને ઘણી રૂચિ છે કે કોરોના અને કવોરન્ટાઈનના આ સમયમાં વેદાન્ત કેવી રીતે મદદ કરી શકે છે? મન કી બાતના માધ્યમથી હું જેનસને તેમના પ્રયાસો માટે અભિનંદન આપું છું અને તેમના ભવિષ્યના પ્રયાસો માટે શુભકામનાઓ પાઠવું છું.

**ન્યૂઝીલેન્ડમાં ત્યાંના નવનિયુક્ત
એમ.પી. ડૉ. ગૌરવ શર્માએ
વિશ્વની પ્રાચીન ભાષાઓમાંની
એક સંસ્કૃત ભાષામાં શપથ લીધા**

સાથીઓ, આવી રીતે હમણાં એક ખરે પર તત્ત્વાનું ધ્યાન જરૂર ગયું હશે. ન્યૂઝીલેન્ડમાં ત્યાંના નવનિયુક્ત એમ.પી. ડૉ. ગૌરવ શર્માએ વિશ્વની પ્રાચીન ભાષાઓમાંની એક સંસ્કૃત ભાષામાં શપથ લીધા છે. એક ભારતીય તરીકે, ભારતીય સંસ્કૃતિનો આ પ્રસાર આપણાને બધાને ગર્વથી ભરી દે છે. મન કી બાતના માધ્યમથી હું ગૌરવ શર્માજીને શુભેચ્છાઓ આપું છું. આપણા બધાની શુભેચ્છા છે કે તેઓ ન્યૂઝીલેન્ડના લોકોની સેવામાં નવી સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરે.

**સેવક કો સેવા બન આઈ,
એટલે કે
સેવકનું કામ સેવા કરવાનું**

મારા પ્રિય દેશવાસીઓ, કાલે ૩૦ નવેમ્બરે આપણે શ્રી ગુરુ નાનક દેવજીનું પથ૧મું પ્રકાશપર્વ મનાવીશું. આખી દુનિયામાં ગુરુ નાનક દેવજીનો પ્રભાવ સ્પષ્ટ રીતે જોવા મળે છે.

Vancouver Úke Wellington

सुधी, Singapore थी South Africa सुधी तेमना संदेश दरेक ७०याए सांभणवा मणे छे. गुरुग्रंथ साहिबमां कहेवामां आव्युं छे—सेवक को सेवा बन आई, एटेके के सेवकनुं काम सेवा करवानुं छे. वीतेलां केटलांक वर्षोमां केटलाय महत्वाना तबक्काओ आव्या अने एक सेवक तरीके आपशाने धणुं बधुं करवानी तक प्राम थर्द. गुरु साहिबे आपणी पासेथी सेवा लीधी. गुरु नानक देवज्ञनुं प५०मुं प्रकाशपर्व, श्री गुरु गोविंदसिंहज्ञनुं ३५०मुं प्रकाशपर्व, आवता वर्ष श्री गुरु तेग बहादुरज्ञनुं ४००मुं प्रकाशपर्व पशा छे. मने अनुभवाय छे के गुरु साहेबनी मारा पर विशेष कृपा रही के तेमझे मने तेमनां कार्योमां बहु नज्जकथी जोड्यो.

**लघपत गुरुद्वारा संरक्षणाना
प्रयासोने २००४मां UNESCO
Asia Pacific Heritage Awardमां
Award of Distinction
आपवामां आव्यो**

साथीओ, शुं तमे जाणो छो के कृष्णमां एक गुरुद्वारा छे, लघपत गुरुद्वारा साहिब. श्री गुरु नानकज्ञ पोताना उदासी दरभियान लघपत गुरुद्वारा साहिबमां रोकाया हता. २००१मां भूक्पथी आ गुरुद्वाराने पशा नुकसान पहोच्युं हतुं. ए गुरु साहेबनी कृपा रही हती के हुं तेनो जाणोद्वार सुनिश्चित करी शक्यो. न मात्र गुरुद्वारानी भरामत करवामां आवी परंतु तेना गौरव अने भव्यताने पशा फरीथी स्थापित करवामां आव्यां. आपशाने बधाने गुरु साहेबना भरपूर आशीर्वाद पशा भव्या. लघपत गुरुद्वारा संरक्षणाना प्रयासोने २००४मां UNESCO Asia Pacific Heritage

Award मां Award of Distinction आपवामां आव्यो. एवोर्ड प्रदान करनारी Jury अे जोयुं के पायानी भरामत दरभियान शिल्प साथे जोडायेली बारीकीओनुं विशेष ध्यान राखवामां आव्युं. ज्युरीअे अे पशा नोंद्युं के गुरुद्वाराना पुनःनिर्माण कार्यमां शीख समुदायनी न मात्र सक्रिय भागीदारी रही परंतु, तेमना ज मार्गदर्शनमां आ काम थयुं. लघपत गुरुद्वारा जवानुं सौभाग्य मने त्यारे भयुं हतुं ज्यारे हुं मुख्यमंत्री पशा नहोतो. मने त्यां जीर्णे अनंत ऊर्जा भणती हती. आ गुरुद्वारामां जीर्णे कोईपशा पोताने धन्य अनुभवे छे. हुं अे वात माटे धणो ज कृतज्ञ छुं के गुरु साहेबे मारी पासेथी निरंतर सेवा लीधी छे. गत वर्ष नवेभरमां ज करतारपुर साहिब कोरिडोरनुं खूलवुं धणुं ज ऐतिहासिक रह्युं.

अे वातने हुं ज्ञवनभर मारा हृदयमां साच्याने राखीश. अे आपशा बधानुं सौभाग्य छे के आपशाने श्री दरबार साहिबनी सेवा करवानो वधु एक मोको भज्यो. विदेशमां रहेनारा आपशां शीख भाई-भहेनो माटे हवे दरबार साहिबनी सेवा माटे पैसा मोकलवानुं वधु सरण थर्द गयुं छे. आ पगलांथी विश्वभरनी संगत दरबार साहिबनी वधु नज्जक आवी गर्द छे.

साथीओ, ते गुरु नानक देवज्ञ ज हता, जेमणे लंगरनी परंपरा शङ्करी हती अने आजे आपणे जोयुं के दुनियाभरमां शीख समुदाये केवी रीते कोरोनाना आ समयमां लोकोने खावानुं खवडाववानी पोतानी परंपरा जाणवी राखी छे. मानवतानी सेवानी आ परंपरा, आपशा बधा माटे निरंतर प्रेरणानुं काम करे छे. हुं ईरच्युं छुं के

आपणे बधा सेवकनी जेम काम करता रहीअे. गुरु साहेब मारी पासेथी तेमज देशवासीओ पासेथी आवी ज रीते सेवा लेता रहे. फरी एकवार, गुरु नानक ज्यंती पर मारी खूब-खूब शुभेच्छाओ.

Education Journey

मारा प्रिय देशवासीओ, गत दिवसोमां मने देशभरनी केटलीये युनिवर्सिटीओना विद्यार्थीओ साथे वातचीतनो, तेमनी education journeyनी महत्वपूर्ण eventsमां सामेल थवानो मोको ग्राम थयो छे. टेकेलोज्ना माध्यमथी IIT-Guwahati, IIT-Delhi, गांधीनगरनी Deendayal Petroleum University, दिल्लीनी JNU, Mysore University अने लघनौ युनिवर्सिटीना विद्यार्थीओ साथे connect थर्द शक्यो.

देशना युवानोनी वच्ये रहेवुं धणुं ज ताजगी आपनारुं अने ऊर्जाथी भरेलुं होय छे. विश्वविद्यालयना परिसर तो एक रीते Mini India जेवां होय छे. एक तरफ ज्यां आ केम्पसमां भारतनी विविधतानां दर्शन थाय छे, तो बीज तरफ त्यां New India माटे मोटा-मोटा बदलावनुं passion पशा जेवा मणे छे. कोरोनाथी पहेलानां दिवसोमां ज्यारे हुं रुबडु कोई ईन्स्टिट्यूटनी ईवेन्टमां जतो हतो, तो अे आग्रह पशा करतो हतो के आसपासनी शाणाओमांथी गरीब बाणकोने पशा आ समारोहमां आमंत्रित करवामां आवे. ते बाणको, ते समारोहमां मारा स्पेशियल गेस्ट बनीने आवता रख्या छे. एक नानुं बाणक ते भव्य समारोहमां कोई युवानने डोकटर, अन्जिनियर, साईन्सिस्ट बनतां जेवे छे, कोईने मेडल

લેતા જોવે છે, તો તેનામાં નવાં સપનાંઓ જાગે છે — હું પણ કરી શકું છું, એ આત્મવિશ્વાસ જાગે છે. સંકલ્પ માટે પ્રેરણા મળે છે.

સાથીઓ, આ ઉપરાંત વધુ એક વાત જાણવામાં મારી હંમેશા રુચિ રહેતી હોય છે કે તે institutionના alumni કોણ છે, તે સંસ્થાના પોતાના alumni સાથે regular engagementની વ્યવસ્થા છે કે કેમ? તેમનું alumni network કેટલું જીવંત છે....

જ્યાં આપના વ્યક્તિત્વનો વિકાસ થચો છે, ત્યાંના વિકાસ માટે આપ કંઈક કરો તેનાથી મોટી ખુશી શું હોઈ શકે છે?

મારા યુવા દોસ્તો, આપ ત્યાં સુધી જ કોઈ સંસ્થાના વિદ્યાર્થી હોવ છો જ્યાં સુધી આપ અભ્યાસ કરો છો, પરંતુ ત્યાંના alumni, આપજીવનભર રહો છો. સ્કૂલ, કોલેજમાંથી બહાર નીકળ્યા બાદ બે વસ્તુ ક્યારેય પૂરી થતી નથી — એક, તમારા શિક્ષણનો પ્રભાવ અને બીજું આપનું, આપની સ્કૂલ, કોલેજ સાથેનું જોડાણ. જ્યારે પણ ક્યારેક alumni એકબીજા સાથે વાત કરે છે, તો સ્કૂલ, કોલેજની તેમની યાદોમાં, પુસ્તકો અને ભણવાથી પણ વધારે કેમ્પસમાં વિતાવેલો સમય અને દોસ્તો સાથે વિતાવેલી પળો હોય છે, અને એ જ યાદોથી જન્મ લે છે એક ભાવ, institution માટે કંઈક કરવાનો. જ્યાં આપના વ્યક્તિત્વનો વિકાસ થયો છે, ત્યાંના વિકાસ માટે આપ કંઈક કરો તેનાથી મોટી ખુશી શું હોઈ શકે છે? મેં કેટલાક એવા પ્રયાસો વિશે વાંચ્યું છે, જ્યાં પૂર્વ વિદ્યાર્થીઓએ તેમની જૂની સંસ્થાઓને બને તેટલું વધારે આપ્યું છે. આજકાલ alumni તેને લઈને ઘણાં

સક્રિય છે. IITians એ તેમની સંસ્થા માટે Conference Centres, Management Centres, Incubation Centres જેવી કેટલીએ અલગ-અલગ વ્યવસ્થાઓ પોતે બનાવીને આપી છે. આ બધા પ્રયાસો વર્તમાન વિદ્યાર્થીઓના learning experience ને સુધારે છે. IIT દિલ્હીએ એક endowment fundની શરૂઆત કરી છે, જે એક ધ્રુવો જ શાનદાર idea છે. વિશની જાહીરી યુનિવર્સિટીમાં આવા પ્રકારના endowments બનાવવાનું કલ્યાર રહેલું છે, જે વિદ્યાર્થીઓની મદદ કરે છે. મને લાગે છે કે ભારતના વિશ્વવિદ્યાલયો પણ આ કલ્યારને institutionalize કરવામાં સક્ષમ છે.

જ્યારે કંઈક પાછું આપવાની વાત આવે છે તો કંઈ મોટું કે નાનું નથી હોતું. નાનામાં નાની મદદ પણ મહત્વ ધરાવે છે. દરેક પ્રયાસ મહત્વપૂર્ણ હોય છે. ઘણીવાર પૂર્વ વિદ્યાર્થીઓ પોતાની સંસ્થાના ટેકોલોજી અપગ્રેડેશનમાં, બિલ્ડિંગના નિર્માણમાં, એવોર્ડ્સ અને સ્કોલરશિપ શરૂ કરવામાં, સ્કિલ ડેવલપમેન્ટના પ્રોગ્રામ શરૂ કરવામાં ઘણી મહત્વની ભૂમિકા નિભાવે છે. કેટલીક શાળાઓના old student association એ mentorship programmes શરૂ કર્યા છે. તેમાં તેઓ અલગ-અલગ બેચના વિદ્યાર્થીઓને guide કરે છે. સાથે education prospect પર ચર્ચા કરે છે. કેટલીક સ્કૂલોમાં ખાસ કરીને બોર્ડિંગ સ્કૂલોની alumni association બહુ જ strong છે, જે sports tournament અને community service જેવી ગતિવિધિઓનું આયોજન કરતા રહે છે. હું પૂર્વ વિદ્યાર્થીઓને આગ્રહ કરવા માંગીશી કે તેમણે જે સંસ્થામાં અભ્યાસ

કર્યો છે, તેની સાથે પોતાના bondingને વધુ મજબૂત કરતા રહે. પણ તે સ્કૂલ હોય, કોલેજ હોય, કે યુનિવર્સિટી. મારો સંસ્થાઓને પણ આગ્રહ છે કે alumni engagementના નવા અને innovative પ્રક્રિયાઓ પર કામ કરે. Creative platforms develop કરે જેથી alumniની સક્રિય ભાગીદારી થઈ શકે. મોટી કોલેજ અને યુનિવર્સિટી જ નહીં, આપણાં ગામોની સ્કૂલોનું પણ strong vibrant active alumni network હોય.

૫ ડિસેમ્બરે શ્રી અરબિંદોની પુષ્ટયતિથિ

મારા પ્રિય દેશવાસીઓ, પ ડિસેમ્બરે શ્રી અરબિંદોની પુષ્ટયતિથિ છે. શ્રી અરબિંદોને આપણે જેટલા વાંચીએ હીએ, તેટલું જ ઊડાણ આપણને મળતું જાય છે. મારા યુવાન સાથીઓ શ્રી અરબિંદોને જેટલા જાણશે, તેટલા જ પોતાને જાણશે અને પોતાને સમૃદ્ધ કરશે. જીવનની જે ભાવ-અવસ્થામાં આપ છો, જે સંકલ્પોને સિદ્ધ કરવામાં આપ પ્રયત્નશીલ છો, તેની વચ્ચે આપ હંમેશાથી શ્રી અરબિંદોને એક નવી પ્રેરણ આપતા જોશો, એક નવો માર્ગ દેખાડતા જોશો. જેમ આજે જ્યારે આપણે લોકલ માટે વોકલ એ અભિયાન સાથે આગળ વધી રહ્યા છીએ તો શ્રી અરબિંદોનું સ્વદેશીનું દર્શન આપણને માર્ગ દેખાડે છે. બાંગલામાં એક બહુ પ્રભાવશાળી કવિતા છે.

છુદી શુઠો પોય-મોન્ટો આશે તુંગ હોતે દિય-શલાઈ કાઢી, તાઉ આસે પોતે પ્રો-દિની જાલિતે બેને, શુંતે, જેતે કિછુંતે લોક નોંધ શાધીન એટલે કે આપણે ત્યાં સોય અને દીવાસળી પણ વિદેશી જહાજમાં આવે

છે. ખાણી-પીણી, સુવાનું, કોઈપણ વાતમાં લોકો સ્વતંત્ર નથી.

તેઓ કહેતા પણ હતા, સ્વદેશીનો અર્થ છે કે આપણે આપણા ભારતીય કામદારો, કારીગરોએ બનાવેલી વસ્તુઓને પ્રાથમિકતા આપીએ.

એવું પણ નથી કે શ્રી અરબિંદોએ વિદેશોથી કંઈક શીખવાનો પણ ક્યારેય વિરોધ કર્યો હોય. જ્યાં જે નવું છે ત્યાંથી આપણે શીખીએ, જે આપણા દેશમાં સારું હોઈ શકે છે, તેને આપણે સહયોગ અને પ્રોત્સાહન આપીએ, આ જ તો આત્મનિર્ભર ભારત અભિયાનમાં વોકલ ફીર લોકલ મંત્રની ભાવના છે.

શ્રી અરબિંદો કહેતા હતા, આપણું રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ, આપણી યુવા પેઢીના હદ્દ અને મગજની ટ્રેનિંગ હોવી જોઈએ

ખાસ કરીને સ્વદેશીને અપનાવવાને લઈને તેમણે જે કંઈપણ કહું તે આ જે દરેક દેશવાસીએ વાંચ્યું જોઈએ. સાથીએ, આવી જ રીતે શિક્ષણને લઈને પણ શ્રી અરબિંદોના વિચાર બહુ જ સ્પષ્ટ હતા. તેઓ શિક્ષણને માત્ર પુસ્તકિયું જ્ઞાન, ડિગ્રી અને નોકરી સુધી જ સીમિત નહોતા માનતા. શ્રી અરબિંદો કહેતા હતા, આપણું રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ, આપણી યુવા પેઢીના હદ્દ અને મગજની ટ્રેનિંગ હોવી જોઈએ, એટલે કે મસ્તિષ્ણનો વૈજ્ઞાનિક વિકાસ થાય અને હદ્દમાં ભારતીય ભાવનાઓ પણ હોય, ત્યારે એક યુવાન દેશનો વધુ એક સારો નાગરિક બની શકે છે, શ્રી અરબિંદોએ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણને લઈને જે વાત તે વખતે કહી હતી, જે અપેક્ષા કરી હતી, આજે દેશ તેને નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિના રૂપમાં પૂરી કરી રહ્યો છે.

મારા પ્રિય દેશવાસીઓ, ભારતમાં ખેતી અને તેનાથી જોડાયેલી વસ્તુઓ સાથે નવાં પરિમાણો જોડાઈ રહ્યા છે. વીતેલા દિવસોમાં થયેલા કૃષિસુધારે ખેડૂતો માટે નવી સંભાવનાનાં દ્વાર પણ ખોલ્યાં છે. વર્ષાથી ખેડૂતોની જે માગ છે, જે માગોને પૂરી કરવા માટે કોઈ ને કોઈ સમયમાં દરેક રાજકીય દળે તેમને વાયદાઓ કર્યા હતા, તે માગ પૂરી થઈ છે.

ઘણા વિચાર-વિમર્શ બાદ ભારતની સંસદે કૃષિસુધારને કાયદાકીય સરૂપ આવ્યું આ સુધારાઓથી ખેડૂતોનાં બંધનો સમાન થયાં છે

ઘણા વિચાર-વિમર્શ બાદ ભારતની સંસદે કૃષિસુધારને કાયદાકીય સરૂપ આવ્યું. આ સુધારાઓથી ન માત્ર ખેડૂતોનાં બંધનો સમાન થયાં છે, પરંતુ તેમને નવા અધિકારો પણ મળ્યા છે, નવી તકો પણ મળી છે. આ અધિકારોએ બહુ જ ઓછા સમયમાં ખેડૂતોની મુશ્કેલીઓને ઘટાડવાનું શરૂ કરી દીધું છે.

પાક ખરીદના પ્રણ દિવસમાં જ ખેડૂતને પૂરું પેમેન્ટ કરવું પડે છે અને જો પેમેન્ટ નથી થતું તો ખેડૂતો ફરિયાદ દાખલ કરાવી શકે છે

મહારાષ્ટ્રના ધૂલે જિલ્લાના ખેડૂત, જિતેન્દ્ર ભોઈજીએ નવા કૃષિ કાયદાઓનો ઉપયોગ કેવી રીતે કર્યો, તે તમારે પણ જાણવું જોઈએ. જિતેન્દ્ર ભોઈજીએ મકાઈની ખેતી કરી હતી અને સારા ભાવ માટે તેને વેપારીઓને વેચવાનું નક્કી કર્યું. પાકની કુલ કિંમત નક્કી થઈ લગભગ ગ્રામ લાખ બત્રીસ હજાર રૂપિયા. જિતેન્દ્ર ભોઈજે પચ્ચીસ હજાર રૂપિયા એડ્વાન્સ મળી ગયા

હતા. નક્કી એ થયું હતું કે બાકીના પૈસા તેમને પંદર દિવસમાં ચૂકવી દેવામાં આવશે. પરંતુ પછીથી પરિસ્થિતિઓ એવી બની કે તેમને બાકીનું પેમેન્ટ મળ્યું નહીં. ખેડૂતો પાસેથી પાક ખરીદી લો, મહિના-મહિના સુધી પેમેન્ટ ન કરો, સંભવિત મકાઈ ખરીદનારાઓ વર્ષાથી ચાલતી આવતી એ જ પરંપરાને નિભાવી રહ્યા હતા. તેવી જ રીતે ચાર મહિના સુધી જિતેન્દ્રજીનું પેમેન્ટ થયું નહીં. તેવી રિસ્થિતિમાં તેમની મદદ કરી, સપેખરમાં જે પાસ થયો છે, જે નવો કૃષિ કાયદો બન્યો છે — તે તેમના કામ આવ્યો. આ કાયદામાં એ નક્કી કરવામાં આવ્યું કે પાક ખરીદના ગ્રામ દિવસમાં જ ખેડૂતને પૂરું પેમેન્ટ કરવું પડે છે અને જો પેમેન્ટ નથી થતું તો ખેડૂતો ફરિયાદ દાખલ કરાવી શકે છે. કાયદામાં વધુ એક બહુ મોટી વાત છે, આ કાયદામાં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે ક્ષેત્રના એસ.ડી.એમ. એ એક મહિનાની અંદર જ ખેડૂતની ફરિયાદનો નિકાલ કરવાનો રહેશે.

હવે જ્યારે આવા કાયદાની તાકાત આપણા ખેડૂતભાઈ પાસે હતી, તો તેમની સમસ્યાનું સમાધાન તો થવાનું જ હતું, તેમણે ફરિયાદ કરી અને થોડા જ દિવસમાં તેમની બાકી રકમ ચૂકવી દેવામાં આવી. એટલે કે કાયદાની સાચી અને પૂરી જાણકારી જ જિતેન્દ્રજીની તાકાત બની.

ક્ષેત્ર કોઈપણ હોય, દરેક પ્રકારના ભ્રમ અને અફવાઓથી દૂર, સાચી જાણકારી, દરેક વ્યક્તિ માટે બહુ મોટો ટેકો હોય છે. ખેડૂતોમાં જાગૃતિ વધારવાનું આવું જ એક કામ કરી રહ્યા છે રાજ્યાસ્થાનના બારાં જિલ્લામાં રહેતા મોહમ્મદ અસલમજી. તેઓ એક ખેડૂત ઉત્પાદક સંઘના સીઈઓ પણ છે. જી

હા...તમે સાચું સાંભળ્યું, ખેડૂત ઉત્પાદક સંઘના સીઈઓ. આશા છે, મોટી મોટી કંપનીઓના સીઈઓને આ સાંભળીને સાચું લાગશે કે હવે દેશના દૂર-દૂરના વિસ્તારોમાં કામ કરી રહેલા ખેડૂત સંગઠનોમાં પણ સીઈઓ બનવા લાગ્યા છે, તો સાથીઓ, મોહમ્મદ અસલમજીએ પોતાના ક્ષેત્રનાં અનેક ખેડૂતોને મેળવીને એક વોટ્સએપ ચુપ બનાવી લીધું છે. આ ચુપ પર તેઓ દરરોજ આસપાસની બજારોમાં શું ભાવ ચાલી રહ્યો છે, તેની જાણકારી ખેડૂતોને આપે છે. એમનું પોતાનું એફ્પીઓ પણ ખેડૂતો પાસેથી પાક ખરીદ છે, તેથી તેમના આ પ્રયાસથી ખેડૂતોને નિર્જય લેવામાં મદદ મળે છે.

જગૃતિ છે તો જીવંતતા છે

સાથીઓ, જાગૃતિ છે તો જીવંતતા છે. પોતાની જાગૃતિથી હજારો લોકોનું જીવન પ્રભાવિત કરનારા એક કૃષિ ઉદ્યમી શ્રી વીરેન્દ્ર યાદવજી છે. વીરેન્દ્ર યાદવજી ક્યારેક ઓફ્સ્ટ્રોલિયામાં રહેતા હતા. બે વર્ષ પહેલાં જ તેઓ ભારત આવ્યા અને હવે હરિયાણાના કેથલમાં રહે છે. બીજા લોકોની જેમ, જેતીમાં સૂક્ષ્મ ઘાસની તેમની સામે મોટી સમસ્યા હતી. તેના સોલ્યુશન માટે બહુ વ્યાપક સ્તર પર કામ થઈ રહ્યું છે,

પરંતુ આજે મન કી બાતમાં હું વીરેન્દ્ર જીનો ખાસ કરીને ઉલ્લેખ એટલે કરી રહ્યો છું, કારણ કે તેમના પ્રયાસ અલગ છે, એક નવી દિશા દેખાડે છે. સૂક્ષ્મ ઘાસનું સમાધાન કરવા માટે વીરેન્દ્રજીએ પૂણાની ગાંઢ બનાવનારું straw baler મશીન ખરીદ્યું. તેને માટે તેમને કૃષિ વિભાગ તરફથી આર્થિક મદદ પણ મળી. આ મશીનથી તેમણે સૂક્ષ્મ ઘાસના ગંધ બનાવવાના શરૂ

કર્યા. ગંધ બનાવ્યા બાદ તેમણે સૂક્ષ્મ ઘાસને એંગ્રો એનર્જી પ્લાન્ટ અને પેપર મિલને વેચી દીધા. તમે જાણીને હેરાન રહી જશો કે વીરેન્દ્રજીએ સૂક્ષ્મ ઘાસમાંથી માત્ર બે વર્ષમાં દોઢ કરોડ રૂપિયાથી પણ વધુનો વેપાર કર્યો છે, અને તેમાં પણ લગભગ ૫૦ લાખ રૂપિયાનો નફો કર્માયા છે. તેનો ફાયદો એ ખેડૂતોને પણ થઈ રહ્યો છે, જેમનાં જેતરોમાંથી વીરેન્દ્રજી સૂક્ષ્મ ઘાસ ઉઠાવે છે. આપણે કચરામાંથી કંચનની વાત તો ઘણી સાંભળી છે, પરંતુ સૂક્ષ્મ ઘાસનો નિકાલ કરીને પૈસા અને પુણ્ય કમાવાનું આ અનોખું ઉદાહરણ છે. મારા નવયુવુનો, ખાસ કરીને જેતીનો અભ્યાસ કરી રહેલા લાખો વિદ્યાર્થીઓને આગ્રહ છે કે તેઓ તેમની આસપાસનાં ગામોમાં જઈને ખેડૂતોને આધુનિક જેતી વિશે, હાલમાં જ થયેલા જેતીવિષયક સુધારા વિશે જાગૃત કરે. તેવું કરીને આપ દેશમાં થઈ રહેલા મોટા બદલાવમાં સહભાગી બનશો.

બાલાસાહેબને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાની સાથે દેશ પ્રત્યે આપણા સંકલ્પો - બંધારણે એક નાગરિક તરીકે આપણા કર્તવ્યને નિભાવવાની શીખ આપણાને આપી છે

મારા પ્રિય દેશવાસીઓ, મન કી બાતમાં આપણે અલગ-અલગ, વિવિધ અનેક વિષયો પર વાત કરીએ છીએ. પરંતુ એક એવી વાતને પણ એક વર્ષ થઈ રહ્યું છે, જેને આપણે ક્યારેય ખુશીથી યાદ કરવાનું નહીં ઈચ્છાએ. લગભગ એક વર્ષ થઈ રહ્યું છે, જ્યારે દુનિયાને કોરોનાના પહેલા કેસ વિશે ખબર પડી હતી. ત્યારી લઈને અત્યાર સુધી આખા વિશ્વાસે અનેક ઉત્તર-ચ્યાર જોયા છે. લોકડાઉનના તબક્કાની

બહાર નીકળીને હવે વેકિસન પર ચર્ચા થવા લાગી છે, પરંતુ કોરોનાને લઈને કોઈપણ પ્રકારની લાપરવાહી હજુ પણ બહુ જ ધાતક છે. આપણે કોરોના સામે આપણી લડાઈને મજબૂતી સાથે ચાલુ રાખવાની છે. સાથીઓ, કેટલાક દિવસો બાદ જ હ દિસેમ્બરે બાબાસાહેબ આંબેડકરની પુણ્યતિથિ પણ છે. આ દિવસ બાબાસાહેબને શ્રદ્ધાંજલિ આપવાની સાથે દેશ પ્રત્યે આપણા સંકલ્પો, બંધારણે એક નાગરિક તરીકે આપણા કર્તવ્યને નિભાવવાની જે શીખ આપણાને આપી છે, તેનું પુનરાવર્તન કરવાનું છે. દેશના મોટા ભાગમાં શિયાળાની ઋતુ પણ જોર પકડી રહી છે. અનેક જગ્યાઓ પર બરફવર્ષ થઈ રહી છે. આ ઋતુમાં આપણે પરિવારના બાળકો અને વડીલોનું, બીમાર લોકોનું વિશેષ ધ્યાન રાખવાનું છે, પોતે પણ સાવધાની રાખવાની છે. મને ખુશી થાય છે, જ્યારે હું એ જોઉં હું કે લોકો પોતાની આસપાસના જરૂરિયાતમંદોની પણ ચિંતા કરે છે. ગરમ કપડાં આપીને તેમની મદદ કરે છે. નિરાધાર પ્રાણીઓ માટે પણ શિયાળો ઘણી મુશ્કેલી લઈને આવે છે.

તેમની મદદ માટે પણ ઘણા લોકો આગળ આવે છે. આપણી યુવા પેઢી આવાં કાર્યોમાં બહુ વધુ સક્રિય હોય છે. સાથીઓ, હવે પણી જ્યારે આપણે મન કી બાતમાં મળીશું તો ૨૦૨૦નું આ વર્ષ સમાપ્ત તરફ હશે.

નવી આશાઓ, નવા વિશ્વાસ સાથે આપણે આગળ વધીશું. હવે જે પણ સૂચનો હોય, ideas હોય, તેને મારી સાથે ચોક્કસ વહેંચતા રહો. આપ બધાને ખૂબ-ખૂબ શુભેચ્છાઓ, આપ બધા સ્વસ્થ રહો, દેશ માટે સક્રિય રહો. ખૂબ-ખૂબ ધ્યાનવાદ.

કોંગ્રેસ દર વખતે પોતાના રંગ અને વલણ બદલતી રહે છે

૨૦૧૮ના ચુંટણી ટંદેરામાં જે કોંગ્રેસે APMC એક્ટ નાભૂદીની વાત કહી હતી તે કોંગ્રેસે ફેરવી તોળી અને હવે ખેડૂત આંદોલનમાં ફૂદી પડી છે તે જ બતાવે છે કે ખેડૂતોના હિતની વાત નહિ એ જ કોંગ્રેસનો પોતાનો રાજકીય એજન્ડા છે
- વિજયભાઈ રૂપાણી

મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ તા.૮ મી ડિસેમ્બરે આપવામાં આવેલા ભારત બંધના એલાનને કોંગ્રેસ અને રાજકીય પક્ષો દ્વારા ખેડૂતોના નામે પોતાના રાજકીય રોટલા શેકવાનું ખડયંત્ર ગણાવ્યું છે.

તેમણે કોંગ્રેસ પાર્ટી અને વિપક્ષો મોદી સરકાર વિરુદ્ધ પોતાનું રાજકીય અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા આ આંદોલનમાં ખેડૂતોના નામે ફૂદી પડી છે તેવો સ્પષ્ટ મત વ્યક્ત કર્યો છે.

શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ જણાવ્યું કે, કોંગ્રેસ દર વખતે પોતાના વલણ અને રંગ બદલતી રહે છે. જે કોંગ્રેસે ૨૦૧૮માં પોતાના ચુંટણી ટંદેરામાં કહેલું કે કોંગ્રેસ સત્તામાં આવશે તો APMC એક્ટ નાભૂદ કરશે અને તમામ બંધનો હટાવી લેશે. આજે જ્યારે મોદી સરકારે ખેડૂતોના હિતમાં આ પગલું લીધું ત્યારે એ જ કોંગ્રેસ ખેડૂતોના નામે મોદી સરકાર વિરુદ્ધ આંદોલન કરવા નીકળી પરી છે, એ જ બતાવે છે કે તેમના હૈથે ખેડૂતોનું હિત નહિ પરંતુ પોતાનો રાજકીય એજન્ડા જ રહેલો છે.

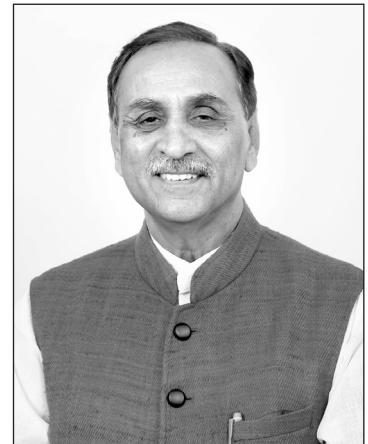
મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કહ્યું કે, કોંગ્રેસ પહેલાં પ્રજાને જવાબ આપે કે ભૂતકાળમાં તમે જ આ સુધારાઓ,

APMC એક્ટ નાભૂદીની વાત કરી હતી. હવે આ તો મોદી સરકાર જશ લઈ જ્શે તેવો ભય લાગતાં કેમ ફેરવી તોળો છો? તેમણે ગાંધીનગરમાં પ્રચાર માધ્યમો સાથેની વાતચીતમાં જણાવ્યું કે, જ્યારે ખેડૂતનેતાઓએ પણ સ્પષ્ટતા કરી છે કે અમારા આંદોલનમાં કોઈ રાજકીય પાર્ટીને જોડીશું નહિ, ત્યારે કોંગ્રેસ સહિતના વિપક્ષો સામે ચાલીને આ બંધના સમર્થનમાં વણનોતર્યા ફૂદી પડ્યા છે.

મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈએ ખેડૂતોના નામે મગરનાં આંસુ સારનારા કોંગ્રેસીઓ અને વિપક્ષોને જવાબ આપતાં કહ્યું કે, કોંગ્રેસનું તો અસ્તિત્વ જ ખતમ થઈ ગયું છે. લોકસભા-વિધાનસભા ચુનાવથી માંડીને સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓની ચુંટણીમાં કોંગ્રેસ નામશેખ થઈ ગઈ છે.

પ્રજા હવે કોંગ્રેસ સાથે નથી અને કોંગ્રેસની રાજકીય દાવાપેચની નીતિઓને બરોબર ઓળખી જઈ જાકારો આપી દીધો છે એમ પણ મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ઉમેર્યુ હતું.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ઉમેર્યુ કે, કોંગ્રેસના તત્કાલીન પ્રમુખ રાહુલ ગાંધીએ તો ૨૦૧૭માં તેમણે કરેલી ટવીટ જોઈ લે.

રાજ્યોના મુખ્યમંત્રીશ્રીઓ સાથે બેઠક કરીને APMCને બદલે ECA લાવવાની અને ફણફળાદિ તથા શાકભાજીને ડિલિસ્ટ કરવાની વાત કરી હતી.

શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ એમ પણ ઉમેર્યુ કે, રાજ્યોની કોંગ્રેસના નેતા શરદ પવારે પણ તેઓ જ્યારે કૃષ્ણમંત્રી હતા ત્યારે બધાં રાજ્યોના મુખ્યમંત્રીઓને પત્ર પાઠવીને મંડી એક્ટ હટાવવાની વાત કરી હતી.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કોંગ્રેસ અને વિપક્ષોના દાંત દેખાડવાના અને ચાવવાના જુદા જુદા છે તેવા બેવડા વલણની આલોચના કરતાં સ્પષ્ટપણે કહ્યું કે મનમોહનસિંહજીની સરકારમાં સામેલ NCP સહિતના બધા પક્ષો APMC એક્ટ હટાવવાનું સમર્થન કરતા હતા ને હવે મોદી સરકારનો વિરોધ કરવાનું રાજકીય તરકટ કિસાનોના નામે ચલાવે છે.

તેમણે ઉમેર્યુ કે, જે યોગેન્ડ્ર યાદવ આજે કિસાનોના નામે આંદોલનને ટેકો આપવા નીકળ્યા છે તે જ યોગેન્ડ્ર યાદવ ૨૦૧૭માં તેમણે કરેલી ટવીટ જોઈ લે.

વિડીયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી પ્રદેશ ભાજપા કિસાન મોરચાની બેઠક યોજાઈ

દેશને સ્વતંત્રતા મળ્યાના સાત દાયકા
બાદ પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના
નેતૃત્વમાં કૃષિસુધારાઓને અમલમાં મુક્કી
અખ્રદાતા એવા કરોડો ખેડૂતોની આવક
ભમણી કરવાની નેમ સાથે ખેડૂતોને
તેમના ઉત્પાદનના વેચાણ અંગે સ્વતંત્રતા
આપી ધેકલિક સુવિધાઓ પ્રદાન કરી છે
- શ્રી શ્રી રાહુ પાટીલ

ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષશ્રી સી. આર. પાટીલની અધ્યક્ષતામાં અને પ્રદેશ સંગઠન મહામંત્રીશ્રી ભીખુભાઈ દલસાણિયાની ઉપસ્થિતિમાં વિરીયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી પ્રદેશ ભાજપા કિસાન મોરચાની બેઠક યોજાઈ હતી. આ બેઠકમાં પ્રદેશ ઉપાધ્યક્ષ શ્રી ગોરધનભાઈ જડફિયા, ભાજપા કિસાન મોરચાના રાષ્ટ્રીય મહામંત્રી શ્રી રજનીભાઈ પટેલ, પ્રદેશ કિસાન મોરચાના પ્રભારી શ્રી જયંતીભાઈ કવાડિયા, પ્રદેશ મંત્રી શ્રી પ્રદીપસિંહ વાવેલા, ભાજપા કિસાન મોરચાના પ્રદેશ પ્રમુખશ્રી બાબુભાઈ જેબલિયા, મહામંત્રીશ્રીઓ, કિસાન મોરચાના અન્ય પદાવિકારીશ્રીઓ, એ.પી.એમ.સી.ના ચેરમેનશ્રીઓ, ખેડૂત અગ્રણીશ્રીઓ સહિતના આગેવાનશ્રીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષ શ્રી સી. આર. પાટીલે તેમના સંબોધનમાં જગ્યાવ્યું હતું કે, દેશને સ્વતંત્રતા મળ્યાના સાત દાયકા બાદ પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોહીના નેતૃત્વમાં દેશના અસદાતા એવા કરોડો ખેડૂતોની આવક ભમણી કરવાની નેમ સાથે કૃષિસુધારાઓને અમલમાં મૂકી ખેડૂતોને તેમના ઉત્પાદનના વેચાણ અંગે સ્વતંત્રતા આપી વૈકલ્પિક સુવિધાઓ પ્રદાન કરી છે ત્યારે કોંગ્રેસ સહિતના વિરોધપક્ષો ખેડૂતોને ગેરમાર્ગ દોરી, ખોટી ભ્રમણાઓ ફેલાવી, દેશના શાંતિપૂર્ણ વાતાવરણને ડાંબળવાના બદદરાદા સાથે ખેડૂતોના હિતમાં અમલમાં મુકાયેલા કૃષિ કાયદાઓ બાબતે રાજકીય રોટલા શેડી, કેન્દ્ર સરકારને બદનામ કરવાના કુપ્રયાસો કરી રહ્યા છે.

તેમણે જાણાવ્યું હતું કે, હકીકત તો એ છે કે, કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા અમલમાં મુકાયેલા કૃષિસુધારાઓ સંપૂર્ણપણે ખેડૂતોના હિતમાં છે. પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના વડપણ હેઠળની કેન્દ્ર સરકાર તેમજ ભાજપા ખેડૂતોનું સંભાન કરે છે. સરકાર ખુલ્લા મને વાતચીત કરીને ખેડૂતોની તમામ શંકા દૂર કરવા તૈયાર છે. એમ.એસ.પી. એ.પી.એમ.સી. અને ખેડૂતોની જમીનના સંદર્ભે જુણાણાં ફેલાવી આજે દેશમાં સુનિયોજિત ઢબે કેન્દ્ર સરકાર વિરુદ્ધ ખેડૂતોને ભડકાવી કેટલાક લોકો તેમનો અંગત સ્વાર્થ સાધવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે, પરંતુ દેશનો ખેડૂત શાણો અને સમજુ છે, પોતાનું ભલું શેમાં છે તે સુપેરે જાણે છે, ખેડૂતોને ફક્ત રાજકીય હાથા તરીકે ઉપયોગ કરતી રાજકીય પાર્ટીઓને દેશનો અશદાતા ઓળખી ચૂક્યો છે, રાજ્ય અને દેશના ખેડૂતને પ્રધાનમંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી પ્રત્યે અતૂટ શ્રદ્ધા અને વિશ્વાસની લાગણી છે. આ ઉપરાંત શ્રી પારીલે વિવિધ મુદ્દે બેઠકમાં ઉપસ્થિત સૌને આવશ્ક માર્ગદર્શન આય્યું હતું.

પ્રદેશ સંગઠન મહામંત્રીશ્રી ભીખુભાઈ દલસાણિયાએ વિવિધ મુદે છણાવટ કરીને બેઠકમાં જોડાયેલા સૌ આગેવાનશ્રીઓને વર્તમાન પરિસ્થિતિના અનુસંધાને જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. શ્રી દલસાણિયાએ ગુજરાતના સમજુ અને મહેનતુ ઐડૂતો કૃપિસુધારાઓના મુદે ચાલી રહેલા ભામક અપપ્રચારમાં નહીં આવે તેવો આત્મવિશ્વાસ વ્યક્ત કર્યો હતો.

યોગેન્દ્ર યાદવે એ ટ્રીટમાં પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીને APCM એકટ સહિત ખેડૂત કાનૂન સુધારા માટે કહેલું એ જ યાદવ આજે માત્ર પોતાનું રાજકીય હિત સાથવાના ઉદ્દેશથી વિરોધ કરે છે. આ બધા જ પક્ષો પોતાનું રાજકીય અસ્તિત્વ ટકી રહે, યેનકેન પ્રકારે લોકનજરમાં રહી શકાય તેવા ઉદ્દેશથી ખેડૂતોના નામે આંદોલનમાં સામેલ થઈ કિસાનોને ભભિત કરે છે એમ મુખ્યમંત્રીશ્રીએ સાફ શબ્દોમાં જણાયું હતું.

શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ જણાયું કે, સમાજવાદી પાર્ટીના અભિવેશ યાદવ જે આ શંભુમેળામાં જોડાઈને ખેડૂતોના નામે રાજનીતિ કરવા નીકળ્યા છે તેમના પિતા મુલાયમસ્કિંહ યાદવે પણ UPAના સમયમાં APCM એકટ હટાવવાનું સમર્થન કરેલું હતું.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ કહ્યું કે પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના નેતૃત્વમાં કેન્દ્ર સરકારે ખેડૂત હિતકારી અનેક નિષ્ઠાઓ કર્યા છે. લધુતમ ટેકાના ભાવો MSPનો વાપ વધાર્યો છે. MSP પર વિશેષ જોક આપીને ખેડૂતની પડખે ઊભી રહી છે.

આ નવા સુધારા કાયદાથી મોદી સરકાર ખેડૂતોને પોતાની પેદાશ દેશમાં ગમે ત્યાં વેચવાની ધૂટ આપી રહી છે અને ખેડૂતને આર્થિક રીતે સક્ષમ બનાવવાની દિશા આપી રહી છે ત્યારે ખેડૂતોને ગુમરાહ કરવા નીકળેલા વિપક્ષોની કોઈ ચાલ સફળ નહિ થાય એમ પણ મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ઉમેયું હતું.

મુખ્યમંત્રીશ્રીએ જણાયું કે, સરકારે આ સુધારાઓ અંગેના નક્કર સુઝાવો, યોગ્ય સૂચનો માટે ખુલ્લું મન રાખીને તે આવકાર્ય છે એમ જણાવેલું છે. ખેડૂતોના હિતમાં સરકારે જ્યારે

બંધારણના ઘડવૈયા ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરના મહાપરિનિવાણિ દિવસ નિમિત્તે ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષ શ્રી સી.આર.પાટીલની અધ્યક્ષતામાં વિડીયો કોન્ફરન્સના માધ્યમથી ભાજપાના પ્રદેશ અનુસૂચિત જાતિ મોરચાની બેઠક યોજાઈ. આ બેઠકમાં ભાજપા અનુસૂચિત જાતિ મોરચાના પ્રદેશ મુખ્ય મહામંત્રી શંભુનાથજી ટૂરિયા, સાંસદ શ્રી વિનોદભાઈ ચાવડા, પ્રદેશ મંત્રીશ્રી જીવરાજભાઈ ચૌહાણ સહિતના અનુસૂચિત જાતિ મોરચાના આગેવાનો બેઠકમાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષશ્રી સી.આર.પાટીલે ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું સ્મરણ કરી, તેમણે દેશ માટે આપેલા અમૂલ્ય યોગદાનને યાદ કરી તેમને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પિ હતી તેમજ બેઠકમાં ડિજિટલ માધ્યમથી જોડાયેલા સૌ આગેવાનશ્રીઓ, કાર્યકર્તાશ્રીઓને વિવિધ મુદ્દે જરૂરી માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. આ ઉપરાંત પ્રદેશ સંગઠન મહામંત્રીશ્રી ભીખુભાઈ દલસાણીયા અને ભાજપા અનુસૂચિત જાતિ મોરચાના પ્રદેશ મુખ્ય શ્રી શંભુનાથજી ટૂરિયાએ પણ બેઠકમાં ઉપસ્થિત સૌને સંબોધન કર્યું હતું.

સૂચનો-મંત્ર્યો આવકાર્ય હોય ત્યારે વિપક્ષો ખોટી માંગથી આંદોલનનો રાજકીય રંગ આપવાની પેરવી કરે છે.

મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ ગુજરાતમાં આ ખેડૂત આંદોલનને કોઈ ખેડૂતોનો ટેકો મળ્યો

નથી તેમ સ્પષ્ટ જણાવતાં ઉમેર્યું કે, શુજરાતમાં પાછલાં ત વર્ષમાં સરકારે ૧૫ હજાર કરોડથી વધુની ખેતપેદાશો ટેકાના ભાવે ખરીદીને જગતના તાતને આર્થિક રીતે સક્ષમ બનાવ્યો છે.

ગુજરાતે મેળવ્યું દેશમાં સૌથી વધુ વિદેશી રોકાણ

**અપ્રિલથી સાએમાર ૨૦૨૦ સુધીમાં ગુજરાતે રૂ. ૧૮ લાખ કરોડનું
વિદેશી મૂડીરોકાણ હાંસલ કર્યું છે જે સમગ્ર દેશે મેળવેલા કુલ રોકાણના ૫૩% છે.
કોવિડ-૧૯ના કપરા કાળમાં પણ મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીના દીર્ઘદેખા
નેતૃત્વ હેઠળ ગુજરાત ઔદ્યોગિક વિકાસમાં મોખરે રહ્યું છે અને તેણે
આત્મનિર્ભર ભારતના નિર્માણમાં સિંહ ફાળો આપ્યો છે**

ગુજરાતમાં રોકાણ

- નાણાકીય વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦માં ગુજરાતના વિદેશી રોકાણમાં ૨૪૦%નો જંગી વધારો થયો છે, જે ભારતના કોઈપણ રાજ્ય કરતાં વધું છે.
- અપ્રિલથી સાએમાર ૨૦૨૦ના DPIIT દ્વારા જારી કરવામાં આવેલા આંકડાઓ અનુસાર, ગુજરાતે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ના પ્રથમ છ મહિનામાં રૂ. ૧૮ લાખ કરોડ રૂપિયાનું વિદેશી રોકાણ પ્રામ કર્યું છે જે સમગ્ર દેશે મેળવેલા કુલ વિદેશી રોકાણનો ૫૩% હિસ્સો છે.
- અન્યુઅલ સર્વે ઓફ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ (ASI) અનુસાર, ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનની દાખિએ ગુજરાત ભારતના ઉત્પાદનમાં ૧૭.૫% હિસ્સા સાથે પ્રથમ સ્થાને છે. અપ્રિલથી સાએમાર ૨૦૨૦ દરમ્યાન ભારતની કુલ નિકાસમાં ગુજરાતનો ૨૩%થી વધું ફાળો છે અને ગુજરાતના બંદરો ભારતના કુલ ૪૦% કાગળનું વ્યવસ્થાપન કરે છે.
- આંકડાઓની દાખિએ IEM ફાઈલ કરવામાં અને ૨૦૧૯માં નોંધાયેલા વાસ્તવિક રોકાણમાં ગુજરાત પ્રથમ સ્થાને છે.
- DPIITના આંકડાઓ પ્રમાણે ભારતમાં મૂલ્યના સંદર્ભમાં IEM ફાઈલ કરવામાં અને વર્ષ ૨૦૧૯માં ૪૮ બિલીયન યુએસ ડોલરના પ્રસ્તાવિત રોકાણ સાથે

ગુજરાતે ૫૧% હિસ્સો (ભારતમાં સૌ પ્રથમ સ્થાન) હાંસલ કરેલ છે.

- જ્યાં ભારતમાં વર્ષ ૨૦૧૯માં પ્રસ્તાવિત રોકાણો (IEMS)માં ૪૮%નો વધારો નોંધાયો, ત્યાં ગુજરાતમાં પાછલા વર્ષ કરતાં ૩૩૩%ની વૃદ્ધિ નોંધાઈ છે.
- ગુજરાતમાં વર્તમાન સમયમાં લગભગ ૧૦૦ ફોર્ચ્યુન ૫૦૦ કંપનીઓ છે.

ગુજરાત ઈન્ડસ્ટ્રીયલ પોલિસી ૨૦૨૦ની મુખ્ય વિશેષતાઓ

- વૃદ્ધા લાભ સાથે ૧૫ મુખ્ય ક્ષેત્રો
- રાજ્યમાં મૂડીરોકાણો પર આધારિત ઈન્સેન્ટિબ્સ; SGSTથી ઈન્સેન્ટિબ્સને અલગ કરતું સૌ પ્રથમ રાજ્ય.
- નિશ્ચિત મૂડીરોકાણના ૧૨% સુધી મૂડી સબસિડી.
- સૂક્ષ્મ, લધુ અને મધ્યમ કદના ઉદ્યોગોને મૂડી અને વ્યાજ સબસિડી.
- ખાનગી કંપનીઓ દ્વારા સંશોધન અને વિકાસ કેન્દ્રો સ્થાપવા માટે ઈન્સેન્ટિબ્સ.
- અન્ય દેશોમાંથી સ્થળાંતર થતા ઉદ્યોગો માટે ઈન્સેન્ટિબ્સ.
- લાંબા ગાળા માટે લીજ પર સરકારી જમીન.
- સિંગલ પોઇન્ટ સંપર્ક તરીકે સમર્પિત રિલેશનશિપ મેનેજર્સ.
- મેગા ઓનલાઈન પરમિશન અને કેન્દ્રીય નિરીક્ષણ એજન્સી.

ભારતના ઈતિહાસનું સૌથી મોટું જમીન કૌભાંડ : કાશ્મીરનો રોશાની એકટ કોંગ્રેસ, ફાર્મ અબદુલ્લા અને મુફ્તી મોહમ્મદ સઈદની મીલીભગત

શ્રીનગર શહેરની વચ્ચોવચ્ચ બિદમતી ટ્રસ્ટના નામથી કોંગ્રેસ પાસે કીમતી જમીનના હક પહોંચાયા તો નેશનલ કોન્ફરન્સનું કાર્યાલય પણ આવી જ જમીન ઉપર બન્યું છે

**એક મોટું કૌભાંડ લગભગ
૨૫ હજાર કરોડનું જે રોશાની
એકટની આડમાં સામે આવ્યું**

જમ્મુ-કાશ્મીર આજાદી પછી રાજનીતિક જીવન તથા શાસન વ્યવસ્થામાં ભ્રાચાર, કૌભાંડ, ગેરકાનૂની કૃત્યો તથા આર્થિક અપરાધથી ખદબદ્દનું રહ્યું છે. કલમ ૩૭૦ નાખૂદ કર્યા બાદ જમ્મુ-કાશ્મીરમાં સ્વસ્થ લોકતાંત્રિક વ્યવસ્થા લાગુ કરવાની પ્રક્રિયા શરૂ થઈ છે. એક મોટું કૌભાંડ લગભગ ૨૫ હજાર કરોડનું જે રોશાની એકટની આડમાં સામે આવ્યું છે. હકીકતમાં નામથી જોઈએ તો આ વીજળી સંબંધિત કૌભાંડ હોય તેવું પ્રતીત થાય પરંતુ આ જમ્મુ-કાશ્મીરની રાજનીતિ અને શાસન-વ્યવસ્થાની અંધેરગઢી જોડાયેલું ખૂબ મોટું જમીન કૌભાંડ છે.

આજાદી પછી રાજનીતિક તથા સામાજિક સ્વાર્થને કશ્મીરના ઈતિહાસ અને સંસ્કૃતિને એક વિપરીત દિશામાં ભટકાવી દીધા. ભાઈ, વિઘટનકારી, અલગાવવાદી અને આતાંકવાદી પ્રવૃત્તિની સંસ્કૃતિને એક ખડયેત્રની રીતે પોષવામાં આવી. કાશ્મીરની મૂળ સંસ્કૃતિને કચડીને પણ આ સંસ્કૃતિને મોટી કરવાની કોશિશો થતી રહી. પ્રધાનમંત્રી શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી તથા ગૃહમંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહના નેતૃત્વમાં કશ્મીરના લોકોની જિંદગી પર અસર કરતી આ સ્વાર્થની રાજનીતિ, અરાજકતા તથા આતાંકની

કાલિમા ધીરે ધીરે દૂર કરી રહ્યા છે. જેથી જમ્મુ-કાશ્મીર રાજ્ય માટે ખતરારૂપ બનેલા આ નાસૂરોને ખતમ કરી એક આદર્શ શાસનવ્યવસ્થા સ્થાપિત થાય અને સાચા અર્તમાં કાશ્મીરિયત, જમુરીયત અને ઈન્સાનિયતનું રાજ્ય સ્થપાય.

જમ્મુ-કાશ્મીરમાં આ મોટા કૌભાંડમાંસિબીઆઈ તપાસ દરમિયાન ધ્યાન મોટા નેતા, અધિકારીઓનાં નામ સામે આવ્યાં છે, જેમાં પૂર્વ નાણામંત્રી હસીબ ટ્રાબુ, પૂર્વગૃહમંત્રી સજાદ કિયલુ, નેશનલ કોંગ્રેસના નેતા સહીદ આખૂન જેવાં અગણિત નામ છે. કોંગ્રેસ, પીડીપી તથા નેશનલ કોન્ફરન્સ બધાની જમીન ઉપર અવૈધ કબજો કરી રાખ્યો છે. તત્કાલીન સરકાર દ્વારા અવૈધ કબજો હટાવવાની જગ્યાએ આ જમીનોના માલિકીહક્ક આપવા માટે કાયદો બનાવ્યો જેને રોશાની એકટ કહેવામાં આવે છે. આ કાયદાનો ફાયદો ઉઠાવીને રાજનેતાઓએ સરકારી તથા વનની જમીન પચાવી પાડી. હવે કેન્દ્ર શાસિત જમ્મુ-કાશ્મીરમાં એ આશા જગ્યી છે કે સરકારી જમીન પર થયેલા ગેરકાયદેસર કબજા હટાવાશે તથા દોષિતો સામે કાર્યવાહી પણ થશે. સીબીઆઈ તપાસમાં આ તમામનાં કાળાં કારનામાં બહાર આવશે. જમ્મુ-કાશ્મીરની રાજનીતિનું ચરિત્ર ધણી રીતે રાષ્ટ્રવિરોધી દબાણોથી પ્રભાવિત રહ્યું છે. વિડ્યબના એ છે કે આ રાજ્ય તથા રાજ્યની જનતાને ત્યાંના રાજનેતા પોતાના આર્થિક લાભ તથા સ્વાર્થ માટે

લગાતાર હિંસા, આતંક, અરાજકતા તથા અલગાવવાદની આગમાં હોમતા રહ્યા, જેમાં રાજ્યની સરકારને તત્કાલીન કોંગ્રેસની કેન્દ્ર સરકારથી સંરક્ષણ તથા આર્થિક સહાયતા મળતી હતી.

હવે જમ્મુ-કાશ્મીરમાં રાષ્ટ્ર ગ્રથમ, ચરિત્રનિર્માણ, વિકાસ, શાંતિ, અમન-ભાઈચારાના પ્રયત્ન થાય છે તો આ ભાઈ રાજનેતાને એવું લાગે છે કે આ કોઈ વિજાતીય તત્ત્વ છે જે અમારા જીવનમાં ઘૂસી રહ્યું છે. જે મર્યાદા, સદ્યારિત્ર, રાષ્ટ્રવાદનું આચરણ આપવું રાષ્ટ્રીય ચરિત્ર અને સંસ્કૃતિ રહી છે. આ જીવન-વ્યવહાર આ રાજ્યમાં પ્રયત્નપૂર્વક દૂર કરવામાં આવ્યો છે. માટે લગાતાર હિંસા, આતંક, અરાજકતા તથા અલગાવવાદની આગમાં હોમતા રહ્યા જેમાં રાજ્યની સરકારને તત્કાલીન કોંગ્રેસની કેન્દ્ર સરકારથી સંરક્ષણ તથા આર્થિક સહાયતા મળતી હતી. કોંગ્રેસ સહિત સ્થાનિક રાજનીતિક પાર્ટી દ્વારા ધૂષિત રાજનીતિ કરી પ્રદેશની અસ્મિતા ખતમ કરવાના પ્રયત્નો થયા છે, પરંતુ આ ધૂષિત રાજનીતિ હવે કાશ્મીરમાં ઈતિહાસ થઈ ગઈ છે. જે આ રાષ્ટ્રવિરોધી સ્વાર્થી રાજનેતાઓ માટે સૌથી મોટી બાધા બની ગઈ છે. આ મોટું કૌભાંડ ખૂલતાં પોતાને જમ્મુ-કાશ્મીરના ભાગ્યવિધાતા માનવાવાળા ભાઈ નેતાઓની ઊંઘ હરામ થઈ ગઈ છે. આમ તો તેમની ઊંઘ કલમ ૩૭૦ દૂર કરવામાં આવી ત્યારથી તેઓ ગઈ છે

એટલે જ તો ગુલામનબી આજાદ, ફરખ અભુલા અને મહેબૂબા મુફતીના વિરોધમાં પ્રતિક્રિયા આવે છે અને વર્તમાનમાં તો ઉઠો કલમની બહાલી કરવા ચીનનું સમર્થન લેવાની વાત કરે છે તથા ગુપકાર નામનું સંગઠન બનાવ્યું છે. જેનો હેતુ જ રાષ્ટ્રવિરોધી તાકાતોને રાજ્યમાં મજબૂત કરવાનો છે. કોંગ્રેસ દ્વારા પણ તેને સમર્થન આપવામાં આવે છે. પૂર્વગૃહમંત્રી પી. ચિદમ્ભરમ તો કહે છે કે કોંગ્રેસ સત્તામાં આવશે તો ઉઠો કલમ પાછી લાવી દઈશું. આવા રાષ્ટ્રવિરોધી તથા વિસંગત બચાનોથી સમગ્ર રાષ્ટ્ર ચિંતિત થાય તે સ્વાભાવિક છે.

આ નેતાઓએ રાજ્યની તિજોરીનો પોતાના માટે જ ઉપયોગ કર્યો છે. ભાજ આચારણ, વ્યવહાર અને ભાષાચારને જ પોતાના સિદ્ધાંત બનાવી દીધા હતા. આવી સ્વાર્થની રાજીનીતિ કરવાવાળા કોંગ્રેસ સહિત સ્થાનિક પક્ષોએ સમાજના ઉત્ત્વાન માટે નહીં પરંતુ સત્તા મેળવવા એવી રણનીતિ અખત્યાર કરી કે વારંવાર તેઓ જ સત્તા પ્રાપ્ત કરે. તેમના માટે રાષ્ટ્ર કરતાં સત્તા સર્વોપરી હતી. રાષ્ટ્રને સંગઠિત કરવાની જગ્યાએ વિઘટિત કરવું એ જ એમની કાર્યપ્રણાલી છે. રાજ્યના નેતાઓએ તથા અલગાવવાઈઓએ સરકારી ધન તથા પાકિસ્તાનથી મળેલા પૈસાથી દેશ-વિદેશમાં ખૂબ સંપત્તિ બનાવી દીધી છે. જ્યારે કાશીમીરના બાળકોના હાથમાં પથર પકડાવી દીધા અને વિકાસના રસ્તાથી તેમને ભટકાવી દીધા. ગરીબોનાં ધર રોશન કરવાના નામ પર બનાવેલ કાનૂનની આડમાં કરોડોની સરકારી જમીન હડપ કરી લીધી. જ્યારથી જમ્મુ-કાશીમીર કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ બનાવવામાં આવ્યો છે ત્યારથી તેમની દુકાનો બંધ થવાથી અરાજકતા

ફેલાવવા પર ઉત્તરી આવ્યા છે.

૨.૫ લાખ એકરથી વધારે ગેરકાયદેસર કબજાવાળી જમીન હસ્તાંતરિત

રોશની કૌભાંડ ઉઝગર થવાથી તેમની બેચેની સ્પષ્ટ પ્રતીત થાય છે. જમ્મુ-કાશીમીર દેશનું એકમાત્ર રાજ્ય એવું હોશ કે જ્યાં સરકારી જમીન રાજકીય સંરક્ષણ હેઠળ મોટા પ્રમાણમાં કબજે થઈ હતી. ફારુખ અભુલ્લાની સરકાર દ્વારા અવૈધ કબજો હટાવવાની જગ્યાએ આ જમીનના માલિકી હક આપવા જમ્મુ-કાશીમીર ભૂમિ એકટ ૨૦૦૧ બનાવ્યો, જેના અંતર્ગત ૧૮૮૦થી જેનો કબજો હોય તેવી જમીનનો માલિકી હક આપવા મટેનો કટાઓફ ૨૦૦૧નું વર્ષ રાખ્યું. જેના અંતર્ગત સરકારી જમીનો પર ગેરકાયદેસર કબજાને કાનૂની રીતે માલિકી હક આપવાનાં પડયેંનો થયાં. આ સ્કીમ લાવતા સમયે તત્કાલીન મુખ્યમંત્રી ફારુખ અભુલ્લાએ કંદું હતું કે જમીનોના કબજા કાયદેસર કરતાં જે ફડ બેંગું થશે તે રાજ્યના પાવર પ્રોજેક્ટ માટે વપરાશે એટલે જ આ કાયદાનું નામ રોશની રાખ્યું હતું. એક એકરમાં ૮ કનાલ જગ્યા હોય છે આ રીતે ૨.૫ લાખ એકરથી વધારે ગેરકાયદેસર કબજાવાળી જમીન હસ્તાંતરિત કરવાની યોજના બનાવી.

જમ્મુ-કાશીમીરમાં રોશની ફેલાવવાના નામ પર ભાષાચારની અંધેરગાઈ ફેલાવી

આ કાયદામાં બે વાર સંશોધન કરવામાં આવ્યું. એક વાર ૨૦૦૪માં મુફતી મોહમ્મદ સઈદ દ્વારા જેમાં જમીનનો માલિકી હકનો કટ ઓફ વધારીને ૨૦૦૪ કરવામાં આવી અને ત્યારબાદ ગુલામનબી આજાદ

મુખ્યમંત્રી બનતાં તેમણે આ સમય મર્યાદા વધારીને ૨૦૦૭ વર્ષ કરી દીધું. આમ આ તમામ નેતાઓ પોતપોતાના ફાયદા માટે એકટમાં સંશોધન કરતા ગયા અને સમયમર્યાદા વધારતા ગયા. કોંગ્રેસના મુખ્યમંત્રી ગુલાબનબી આજાદ દ્વારા તો બ્રાષ્ટાની ચરમ પરાકાઢા કરવામાં આવી કે રોશની એકટમાં સુધારો કરીને જમીન માર્કેટ વેલ્ચુ પ્રમાણે નહિ પરંતુ માર્કેટ વેલ્ચુના ૨૫% અને એંગ્રિકલ્યર જમીન માત્ર માર્કેટ વેલ્ચુના ૧૫% આપી કબજેદારને કાયદેસર કરી અપાશો. હજુ પણ આની પરાકાઢા એ હતી કે ૮-૨-૨૦૦૭ના રોજ સુધારો કરી પ્રતિકનાલ માત્ર ૧૦૦ રૂ. ભરીને જમીન કાયદેસર કરાવી શકશે. એટલે કે ૧ એકરના માત્ર ૮ રૂપિયા સરકારે જે ૨૫ હજાર કરોડ રૂપિયા મળશે તેનો અંદાજ લગાવ્યો હતો જેની સામે ૨૦૧૩-૧૪ના કેગના રીપોર્ટ અનુસાર સરકારને માત્ર ૭૬ કરોડ રૂપિયા જ મળ્યા છે. આમ આ નેતાઓએ જમ્મુ-કાશીમીરમાં રોશની ફેલાવવાના નામ પર ભાષાચારની અંધેરગાઈ ફેલાવી દીધી. આ કૌભાંડની ઊંડાઈનો અંદાજ એ વાતથી લગાવાય કે શ્રીનગર શહેરની વચ્ચોવચ્ચ જિદમતી દ્રસ્તના નામથી કોંગ્રેસ પાસે કીમતી જમીનના હક પહોંચા તો નેશનલ કોન્ફરન્સનું કાર્યાલય પણ આવી જ જમીન ઉપર બન્યું છે. આ એકટની આડમાં જ જમ્મુ-કાશીમીરથી પલાયન કરેલા કાશીમીરી પંડિતોનાં ખાલી પેલાં મકાનો અને દુકાનો પણ પડાવી લેવામાં આવ્યાં. ઉપરનો ઘટનાક્રમ જોતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે કોંગ્રેસ સહિત ત્યાંની બંને રાજકીય પાર્ટી મતદાર માટે પ્રતિદ્વદ્ધી છે, પરંતુ ભાષાચારમાં એકબીજા સાથે મળેલા છે.

રાજ્યસભા સાંસદ સ્વ. શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજને ભાવપૂર્ણ શ્રદ્ધાંજલિ

**ગુજરાતના રાજ્યસભાના સાંસદ,
ઉતામ સમાજસેવક, પ્રતિષ્ઠિત વકીલ
શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજના દુઃખદ અવસાન
અંગે ઘેરા શોકની લાગણી વ્યક્ત કરતા
ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષશ્રી સી.આર.પાટીલ**

પ્રખર ધારાશાસ્ત્રી ઉપરાંત દેશ-ધર્મ-સંસ્કૃતિ- સમાજ માટે પ્રતિબદ્ધ સરળ સ્વભાવના વ્યક્તિ-નેતા-કાર્યકર્તા આપણે ગુમાચ્ચા છે - મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી

મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ રાજ્યસભાના સાંસદ અને ભાજપા અગ્રાણી શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજના દુઃખદ અવસાન અંગે ઘેરા શોકની લાગણી વ્યક્ત કરી ભાવસભર શ્રદ્ધાંજલિ પાઠવી છે.

તેમણે સ્વ. અભયભાઈના અવસાનથી શોકમણ સંવેદના સાથે તેમને ભાવાંજલિ આપતાં શોક-સંદેશમાં જણાયું છે કે, પોતાના પરમ મિત્ર, અદના સાથી, સહકાર્યકર્તા અને તાજેતરમાં રાજ્યસભાના સાંસદ તરીકે ચૂંટાયેલા અભયભાઈના અવસાનથી ભાજપા અને વ્યક્તિગત રીતે તેમને પોતાને અને ગુજરાતને મોટી ખોટ પડી છે.

શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ જણાયું કે અભયભાઈ ખૂબ સારા ધારાશાસ્ત્રી હતા. ખાસ કરીને તેઓ લાયક નેતૃત્વ કરવા સાથે દેશ, ધર્મ, સંસ્કૃતિ, સમાજ માટે તેમનું કભિટમેન્ટ-પ્રતિબદ્ધતા હતી.

મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ એમ પણ કહ્યું કે, સ્વ. અભયભાઈ સૌને સાથે લઈને ચાલનારા સરળ સ્વભાવના વ્યક્તિત્વના ધની હતા. તેમની વર્ષોથી ગ્રાસરૂટ લેવલના કાર્યકર્તાથી માંડીને રાજ્યસભાના સાંસદ તરીકેની જીવનયાત્રા

ભાજપા પ્રદેશ અધ્યક્ષશ્રી સી.આર.પાટીલે ગુજરાતના રાજ્યસભાના સાંસદ શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજના દુઃખદ અવસાન અંગે ઘેરા શોકની લાગણી વ્યક્ત કરતાં જણાયું છે કે, ગુજરાતે એક ઝુઝુનેતા, ઉતામ સમાજસેવી વ્યક્તિને ગુમાચ્ચા છે, ઈશ્વર તેમના પવિત્ર આત્માને શાંતિ અર્પે અને તેમના પરિવારને આ દુઃખ સહન કરવાની શક્તિ આપે.

શ્રી સી. આર. પાટીલે જણાયું હતું કે, શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજની પ્રતિષ્ઠિત વકીલ તરીકેની પણ આગવી છાપ હતી તેઓ જીવનસભર લોકોની મદદ કરવામાં અંગેસર રહ્યા હતા. તેઓને તેમણે કેલાં સેવાકીય કાર્યો માટે હંમેશા યાદ કરાશે. શ્રી અભયભાઈ ભારદ્વાજને ભાવભીની શ્રદ્ધાંજલિ.

રહી છે, તેનું પણ મુખ્યમંત્રીશ્રીએ સ્મરણ કર્યું હતું.

શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ ઉમેર્યું કે, તેમના અવસાનથી સ્વ. અભયભાઈના પરિવારને મોટી ખોટ પડી છે. ભારતીય જનતા પાર્ટીએ પણ એક સંનિષ્ઠ-સારા નેતા-કાર્યકર્તા ગુમાચ્ચા છે. તેમણે સ્વ. અભયભાઈ ભારદ્વાજના આત્માની પરમશાંતિ માટે પરમાત્માને પ્રાર્થના કરવા સાથે તેમના પરિવાર પર આવી પડેલી આ કપરી વેળાને દુઃખ સહન કરવા પ્રભૂ તેમને હિંમત આપે, દુઃખ સહન કરવાની શક્તિ આપે તેમ પણ શોકાંજલિ સંદેશમાં જણાયું હતું.

માન. કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રીશ્રી અમિતભાઈ શાહજુના વરદ હસ્તે સરખેજ-ગાંધીનગર હાઇવે ઉપર સાણંદ સર્કલ પાસે અને સિંધુ ભવન ચાર રસ્તા પાસે બનેલ ફલાયાઓવરનું લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યું ત્યારની તસવીરો

૪ મહિનામાં ૧૫ હજાર કરોડના વિકાસ પ્રોજેક્ટોનાં ખાતમુહૂર્તો-ઉદ્ઘાટનો થયા - મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી

નોઈડા પછી એસ. જી. હાઇવે સિંગનલ વગરનો રસ્તો બનશે - કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહ

કેન્દ્રીય ગૃહમંત્રી શ્રી અમિતભાઈ શાહે એસ. જી. હાઇવે ઉપર સાણંદ જતાં સર્કલ ખાતે અને પક્વાન જંકશન ખાતે તૈયાર થયેલા બે હલેન ફલાય ઓવરનું વીડિયો કોન્ફરન્સથી ઉદ્ઘાટન કરતાં જણાવ્યું હતું કે, દેશમાં નોઈડા પછી ગુજરાતમાં ૫૦ કિલોમીટરમાં એકેય ટ્રાફિક સિંગનલ ના આવે તે રીતે અમદાવાદ-ગાંધીનગરમાં એસ. જી. હાઇવે તૈયાર થઈ રહ્યો છે, જે આનંદની વાત છે. ગુજરાતની જીવીપી ઝડપથી પહેલાંની સ્થિતિ હાંસલ કરી લેશે તેવો આશાવાદ વ્યક્ત કરતાં ગૃહમંત્રીશ્રી અમિતભાઈ શાહે કહ્યું કે, વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોટીએ કોરોનાની અસરોને લીધે રોડ, વીજળી, ઉદ્યોગક્ષેત્રે રૂ. ૨૦ હજાર કરોડનું પેકેજ આપેલું છે તેને લીધે ત્રણ મહિનામાં જ દેશ પૂર્વવત્ત સ્થિતિમાં આવી જશે. મુખ્યમંત્રી શ્રી વિજયભાઈ રૂપાણીએ જણાવ્યું હતું કે, કોરોનાના કાળમાં પણ વિકાસકાર્યો અવિરત ચાલે છે. છેલ્લા ૪ માસમાં ૧૫ હજાર કરોડના વિકાસ પ્રોજેક્ટોનાં ખાતમુહૂર્તો તથા ઉદ્ઘાટન થયાં છે.

નાયબ મુખ્યમંત્રી શ્રી નીતિનભાઈ પટેલે જણાવ્યું કે, એસ. જી. હાઇવે ઉપર ૪૪ કિ.મી.ના માર્ગને હ લેનમાં ફેરવવાના કાર્યમાં પ્રથમ ચરણ પૂર્ણ થયું છે. મહેસૂલમંત્રી કૌશિક પટેલ, અને પૂર્વ ઓડા અધ્યક્ષ શ્રી સુરેન્દ્રભાઈ પટેલ પણ કાર્યક્રમમાં હાજર રહ્યા હતા.

રાષ્ટ્રપતિ શ્રી રામનાથ કોવિંદજી, ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી વેકેચ્યા નાયડુજી, લોકસભાના અધ્યક્ષ શ્રી ઓમ બિરલા, રાજ્યપાલ શ્રી આચાર્ય દેવપ્રતંજી, મુખ્યમંત્રીશ્રી વિજયભાઈ રૂપાણી, ગુજરાત વિધાનસભાના અધ્યક્ષ શ્રી રાજેન્દ્રભાઈ પ્રિયેદીની ઉપસ્થિતિમાં કેવડિયા-સ્ટેચ્યુ ઓફ ચુનિટી જાતે યોજાયેલ કાર્યક્રમની તસવીરો

Editor : Publishers :

Surendrabhai Motilal Patel

on Behalf of

Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh

Published From

Bharatiya Janta Party-Gujarat Pradesh
J. P. Chowk, Khanpur, Ahmedabad-380001.